

INHOUD

VOORWOORD

1 MONTESSORISCHOOL ZIEZO

- 1.1 Schoolgegevens
- 1.2 Situering van de school
- 1.3 Schoolgrootte
- 1.4 Identiteit

2 WAAR ONZE SCHOOL VOOR STAAT

- 2.1 Uitgangspunten
- 2.2 De Montessoriwerkwijze
- 2.3 Het pedagogisch klimaat
- 2.4 Bewaking van de kwaliteit van ons onderwijs
  - 2.4.1 Wat we eraan doen
  - 2.4.2 Het resultaat
- 2.5 Toekomstplannen
- 2.6 De ontwikkeling van het onderwijs in onze school
  - 2.6.1 Ontwikkelingen
  - 2.6.2 Beleid en activiteiten
  - 2.6.3 Relatie met de omgeving

3 DE ORGANISATIE VAN ONS ONDERWIJS

- 3.1 Algemeen
- 3.2 De activiteiten in de kleuterbouw (4 – 6-jarigen)
- 3.3 De activiteiten in de onderbouw (6 – 8-jarigen)
- 3.4 De activiteiten in de middenbouw (8 – 10-jarigen)
- 3.5 De activiteiten in de bovenbouw (10 – 12-jarigen)
- 3.6 Extra activiteiten
- 3.7 Schoolreis, kamp en werkweek

4 DE INHOUD VAN ONS ONDERWIJS

- 4.1 Het Montessorimateriaal
- 4.2 Taal en Lezen
- 4.3 Rekenen
- 4.4 Wereldoriënterende vakken
- 4.5 Bewegingsonderwijs
- 4.6 Creatieve ontwikkeling
- 4.7 ICT
- 4.8 Engels
- 4.9 Onderwijstijd
- 4.10 Actief burgerschap
- 4.11 Het leerlingvolgsysteem

5 ZORG OP ONZE SCHOOL

- 5.1 De zorgstructuur
- 5.2 Mogelijke interventies en betrokken personen
- 5.3 Passend onderwijs
- 5.4 Meldcode kindermishandeling
- 5.5 Overige zorgtrajecten en zorginstanties
  - 5.5.1 Het Kiva antipestprogramma
  - 5.5.2 Zorg voor Jeugd

5.5.3 Het Centrum voor Jeugd en Gezin

6 ONZE LEERLINGEN

- 6.1 Nieuwe leerlingen (4-jarigen) op onze school
- 6.2 Leerlingen vanaf een andere school op onze school
- 6.3 Doorstroming naar een volgende bouw
  - 6.3.1 Rapportage
  - 6.3.2 Verlengen of verkorten van de schoolloopbaan
- 6.4 Uitstroom naar een andere basisschool
- 6.5 Uitstroom naar het voortgezet onderwijs

7 HET PERSONEEL

- 7.1 Samenstelling van het team
- 7.2 Stagiaires en LIO-ers
- 7.3 Vervanging
- 7.4 Nascholing

8 DE OUDERS/VERZORGERS

- 8.1 Het belang van betrokkenheid van de ouders/verzorgers
- 8.2 Ouderparticipatie
  - 8.2.1 Inspraak (medezeggenschapsraad)
  - 8.2.2 De oudervereniging
- 8.3 Informatievoorziening
  - 8.3.1 gescheiden ouders
- 8.5 Klachtenregeling

9 PRAKTISCHE ZAKEN

- 9.1 Schooltijden
- 9.2 Vakanties en vrije dagen
- 9.3 Overblijven
- 9.4 Ziekte
- 9.5 Onnodig schoolverzuim
- 9.6 Extra vrije dagen
- 9.7 Schorsing en verwijdering

10 OVERIGE ZAKEN

- 10.1 Informatief
- 10.2 Veiligheidsbeleid
- 10.3 Ouderbijdrage
- 10.4 Sponsoring
- 10.5 Kober kindercentra en ZieZo
- 10.6 Peutergroep ZieZo
- 10.7 Lijst met documenten ter inzage

11 NAMEN, BELANGRIJKE ADRESSEN, TELEFOONNUMMERS EN WEBSITES

VOORWOORD

Geachte lezer,

Voor u ligt schoolgids van de openbare Montessoribasissschool ZieZo te Roosendaal.

Deze gids is bedoeld voor ouders/verzorgers die al kinderen op onze school hebben en voor ouders/verzorgers die 'hun' school nog moeten kiezen. Aan de hand van deze schoolgids, die jaarlijks wordt bijgesteld, willen we laten zien wat ouders/verzorgers van de Montessorischool kunnen verwachten en wat onze school voor hun kind(eren) kan betekenen.

Als Montessorischool hebben we een bewuste keuze gemaakt voor een bepaalde visie op de ontwikkeling van kinderen en veel van de in deze gids verstrekte informatie gaat dan ook over het Montessorionderwijs.

Als uw kinderen naar een basisschool gaan, legt u een groot deel van de opvoeding in handen van de school. Het is dus van belang een basisschool te kiezen die past bij de manier waarop u uw kinderen wilt opvoeden.

Als u meer informatie wenst, kunt u altijd op school terecht voor een informatief gesprek of, na gemaakte keuze, voor een intakegesprek. Uiteraard ligt ook voor alle belangstellenden het schoolplan 2015-2019 van onze school ter inzage.

Wij hopen dat u deze uitgave met plezier zult lezen.

Met vriendelijke groet,

Directie en team van ombs ZieZo.

N.B. Waar in deze gids 'hij' staat, bedoelen we in voorkomende gevallen ook 'zij' en als er sprake is van 'ouders' bedoelen we daarmee ook 'verzorgers'.

1 MONTESSORISCHOOL ZIEZO

1.1 Schoolgegevens

Montessorischool ZieZo
't Zand 2
4707 VX Roosendaal

Telefoonnummer: 0165 541 150
E-mailadres: ziezo@ombsziezo.nl
Website: www.ombsziezo.nl

1.2 Situering van de school

Sinds 1994 is de school gevestigd in het huidige gebouw aan 't Zand 2, gelegen aan de rand van de wijk Langdonk. Tien groepen krijgen les in het hoofdgebouw en twee groepen in een bijgebouw. Er is een aanbouw waarin het kinderdagverblijf van Kober en de BSO zijn gehuisvest. In het hoofdgebouw van de school is ook plaats voor de Montessoripeutergroep. De lessen lichamelijke opvoeding vinden plaats in twee gymzalen in de gemeente Roosendaal: Sportaccommodatie D'n Dijck en de gymzaal van basisschool De Vondel.

1.3 Schoolgrootte

Op 1 oktober 2015 (de wettelijke teldatum) telde de school 303 leerlingen. De leerlingen worden dit schooljaar verdeeld over twaalf groepen: drie kleuterbouwgroepen (vier t/m zes jaar), drie onderbouwgroepen (zes t/m acht jaar), drie middenbouwgroepen (acht t/m tien jaar) en drie bovenbouwgroepen (tien t/m twaalf jaar). Wij spreken heel bewust over bouwgroepen omdat we kinderen de kans willen geven binnen een bouw (twee jaargangen) volledig tot ontwikkeling te komen.

1.4 Identiteit

Onze school is een openbare basisschool en is dus voor iedereen toegankelijk, ongeacht culturele, maatschappelijke of levensbeschouwelijke achtergrond. Wij onderschrijven de beginselen van het openbaar onderwijs in het algemeen en de uitgangspunten en visie van de Stichting Openbaar Basis Onderwijs West-Brabant in het bijzonder.

De meeste ouders kiezen er bewust voor hun kind naar een Montessorischool te laten gaan, omdat ze de uitgangspunten van het Montessorionderwijs onderschrijven. ZieZo is de enige Montessorischool in Roosendaal en omgeving en heeft daardoor een regionale functie.

2 WAAR ONZE SCHOOL VOOR STAAT

2.1 Uitgangspunten

Het onderwijs op onze school is gebaseerd op de ideeën van Maria Montessori. Maria Montessori, geboren in 1870, was pedagoge en de eerste vrouwelijke arts in Italië.

In ziekenhuizen kwam zij in contact met kinderen. Zij richtte in 1907 het eerste 'Casa dei Bambini' op in een krottenwijk in Rome. In dit kindertehuis ontwikkelde Maria Montessori haar opvoedingsmethode, waarin de zelfstandige ontwikkeling van het kind vanuit 'gevoelige perioden' centraal staat. In een gevoelige periode kan een kind maximale aandacht en inspanning opbrengen om bepaalde vaardigheden te leren. Wat een kind bijna moeiteloos leert tijdens een gevoelige periode, kost in een andere ontwikkelingsfase vaak veel inspanning.

Door aan te sluiten bij die gevoelige perioden, die zich in elke ontwikkelingsfase voordoen, worden de zelfstandigheid en de verantwoordelijkheid van het kind bevorderd: 'Help mij het zelf te doen'. Daarvoor is het belangrijk dat de omgeving voorbereid en uitnodigend is. De leerkracht neemt hierbij een heel belangrijke plaats in. Hij volgt het kind niet alleen in zijn ontwikkeling, maar stimuleert het en daagt het uit om zichzelf verder te ontwikkelen. Hij prikkelt het kind en geeft het kind de ruimte om daarop te reageren.

Om tot een bepaalde mate van zelfstandigheid te komen, leren de kinderen te werken binnen een gestructureerde vrijheid. Dat betekent dat ze hun eigen keuzes kunnen maken en er de verantwoordelijkheid voor dragen. Het betekent niet dat alles zomaar kan en mag. Binnen de structuur van het onderwijs leren de kinderen hun eigen weg te vinden. 'Vrijheid in gebondenheid' noemt Maria Montessori dat.

Het Montessorimateriaal waarborgt de doorgaande lijn in de leerontwikkeling van het kind (van zintuiglijk materiaal, via concreet materiaal naar abstract materiaal). Het materiaal heeft de mogelijkheid tot zelfontwikkeling en zelfcontrole.

Op deze manier proberen we zo goed mogelijk de continue ontwikkeling van het kind te waarborgen. De Nederlandse Montessori Vereniging (NMV) bezoekt elke vijf jaar de ruim 150 Nederlandse Montessorischolen om te controleren of ze nog aan de kwaliteitseisen van de NMV voldoen.

Op 11 november 2010 heeft de visitatiecommissie onze school bezocht en zij was van mening dat ombs ZieZo op alle standaarden voldoende tot goed scoorde.

2.2 De Montessoriwerkwijze

Het voornaamste doel van de Montessoriwerkwijze is: kinderen op een zodanige wijze begeleiden dat zij zich spontaan en evenwichtig kunnen ontwikkelen.

Dit doel stelt een aantal belangrijke voorwaarden aan:

1. de voorbereide omgeving van de Montessorigroep;
2. het Montessorimateriaal;
3. de groepsindeling;
4. de vrijheid van werken;
5. de leerkracht.

De voorbereide omgeving

De omgeving moet het kind prikkelen tot leren. Hoe meer de omgeving wordt aangepast aan de behoefte van het kind, des te meer een kind zal leren. Dit betekent dat het materiaal goed zichtbaar en overzichtelijk in de lokalen is opgesteld. De kinderen kunnen het materiaal zelf pakken en opruimen. De leerkracht heeft de zorg dat in de groep een sfeer heerst waarbinnen ieder kind zelfstandig of samen met een ander kan werken. De leeromgeving moet rustig zijn, vandaar dat de kinderen leren elkaar niet te storen tijdens het werk. Op die manier stellen we elk kind in staat zich te ontwikkelen naar eigen aanleg en in eigen tempo.

Elk kind gaat zijn eigen weg door de leerstof.

Het materiaal

Het materiaal neemt een belangrijke plaats in binnen het Montessorionderwijs. Het materiaal is een middel om al werkend en handelend begrippen en vaardigheden te leren.

Het is een schakel tussen doen en denken. Veel van de materialen zijn door Maria Montessori en haar medewerkers in de beginperiode van het Montessorionderwijs ontwikkeld en in de loop van de decennia hebben zij hun waarde behouden.

Er worden steeds nieuwe Montessorimaterialen ontwikkeld en uitgegeven. Dit materiaal moet aan bepaalde eisen voldoen. Daarnaast passen we algemene leermiddelen aan voor individueel werken. De leerkrachten maken ook zelf materialen voor hun eigen groep: 'werkjes' die inspelen op de interesse en behoeftes van de kinderen.

De groepen

Op de Montessorischool zitten kinderen van verschillende leeftijden bij elkaar in groepen. In onze kleuterbouw zitten de kinderen van vier tot en met zes jaar. In de onderbouw zitten kinderen van zes tot en met acht jaar. In de middenbouw zitten kinderen van acht tot en met tien jaar en in de bovenbouw kinderen van tien tot en met twaalf jaar. Hierdoor ontstaat een gevarieerde sociale omgeving, die de ervaringen van de kinderen op dat gebied verrijkt.

Combinatieklassen zijn er dus niet uit noodzaak, maar uit principe. Elk kind hoort een paar keer in zijn schooltijd tot de jongsten, maar ook een paar keer tot de oudsten in de groep. Elk jaar verandert de groepsamenstelling, doordat de oudsten naar de volgende bouw gaan en er nieuwe jongsten bij komen.

De leerstof voor de bouw is in de klas aanwezig. Net zoals een gedeelte van de leerstof die voor of na deze twee leerjaren komt.

Jongere leerlingen zien de ouderen met bepaalde materialen werken. Dit motiveert hen om andere en/of moeilijkere werkjes te kiezen. De oudere kinderen kunnen de jongere helpen. Ze ervaren dat ze hun kennis aan anderen kunnen overdragen. Het helpen is geen 'must', maar gaat heel vanzelfsprekend.

Vrijheid van werken

Hieronder verstaan we vrijheid in werktempo en werkkeuze. We spreken echter altijd van vrijheid in gebondenheid. Vrijheid betekent niet dat alles zomaar mag en kan, de vrijheid van de één mag nooit ten koste gaan van de vrijheid van de ander.

De kinderen kiezen zo veel mogelijk zelf hun werk. De leerkracht begeleidt dit en draagt er zorg voor dat kinderen spelen en werken om zich zodoende steeds verder te ontwikkelen. Hij geeft zo nodig nieuwe lesjes om het kind verder te helpen.

Naast het individuele werk zijn er ook groepslesjes en allerlei groepsactiviteiten. De verwerking van deze lessen kan dan weer individueel of in groepjes gebeuren.

Het wettelijk vereiste leerstofpakket (de zogenaamde eindtermen) is hetzelfde als dat van andere basisscholen en het is de bedoeling dat de kinderen aan het eind van de bovenbouw minstens die leerstof beheersen. Voor elk kind zal de weg door de leerstof echter anders zijn. Ook de hoeveelheid extra leerstof die een kind doorloopt, kan dus verschillen.

Vanaf de onderbouw hebben kinderen een 'aftekenboekje', waarin een belangrijk deel van de leerstof staat aangegeven. Ze kunnen hierin zelf bijhouden wat ze hebben gedaan. Dit wordt eerst onder begeleiding ingeoeffend, zodat ze het later zelfstandig kunnen. De kinderen leren een evenwichtige keuze te maken en hun werk in te delen. De leerkracht bewaakt de voortgang en zorgt ervoor dat er geen hiaten ontstaan. Hij treedt vooral stimulerend en ondersteunend op.

De leerkracht

'Help mij het zelf te doen' is een zeer bekende uitspraak van Maria Montessori. De basishouding van de leerkracht in het Montessorionderwijs is erop gericht de kinderen te leren het zelf te doen. Hoewel kinderen leren door zelfwerkzaamheid is de betekenis van de rol van de leerkracht niet te onderschatten. Op het moment dat de ontwikkeling van een kind stopt, om wat voor reden dan ook, zal de

leerkracht meer sturend optreden. Hiervoor zijn speciale vaardigheden en training een vereiste. Al onze leerkrachten zijn of worden opgeleid tot bevoegde Montessorileerkrachten.

De leerkracht regelt de dagelijkse gang van zaken in de groep, zoals het op gang helpen van de kinderen met het werk, het maken van observaties, het noteren van de activiteiten van de kinderen en het aanbieden van het materiaal. De leerkracht zorgt ervoor dat het leren onbelemmerd kan plaatsvinden. Hij heeft een professionele, afwachtende houding en kan door middel van observatie bepalen of hij inwijdt of ingrijpt. Wanneer een kind laat zien dat het interesse heeft voor het materiaal, betekent dit vaak dat het kind aan de leerstof toe is. De leerkracht geeft het kind een lesje (inwijden) waarin hij laat zien hoe met het materiaal gewerkt wordt. Het kind kan daarna zelfstandig doorwerken. De vrijheid in de keuze van het materiaal kan in meer of mindere mate gestuurd worden door de leerkracht. Een kind leert op deze wijze een verantwoorde werkindeling te maken. Zo kunnen er in de groep individuele lesjes, groepslesjes en algemene lessen voor de gehele groep gegeven worden. Daarnaast signaleert de leerkracht ook zaken die het kind laat zien. Opvallende signaleringen worden genoteerd in het Montessori Kind Volg Systeem (MKVS). Vanuit die signalering volgt een beslissing die betrekking heeft op het handelen van de leerkracht. Hij kan beslissen te wachten om te zien of de ontwikkeling toch nog gaat plaatsvinden. Hij kan gaan observeren om nog nauwkeuriger zaken waar te nemen. Diagnostiseren, zodat er nader onderzoek wordt gedaan - iets wat de signalering meer inhoud geeft. Hij kan een lesje geven om de ontwikkeling verder op gang te brengen, evalueren wat er allemaal al is gedaan en registreren om het beheersingsniveau weer te geven.

2.3 Het pedagogisch klimaat

Wij creëren een zo veilig mogelijke omgeving (dat vinden zowel de leerlingen, de ouders, de inspectie, als het team), waarin de kinderen zich zo optimaal mogelijk kunnen ontwikkelen. Vanuit een veilige omgeving durft een kind namelijk zijn wereld steeds verder te verkennen en wordt het geprikkeld zich te ontwikkelen. Leerkrachten en leerlingen werken samen in een sfeer van wederzijds respect, waarin iedereen in zijn waarde gelaten wordt.

Wij vinden dat 'belonen en straffen' ook onder het pedagogisch klimaat valt. De beloning die kinderen krijgen, zit met name in het goed uitvoeren van het werk en niet in het krijgen van een plaatje of iets dergelijks. Straffen zijn in de regel niet zinloos, maar bedoeld om een kind verder te helpen in zijn ontwikkeling. Het moet duidelijk zijn dat er een grens overschreden is, maar dan moet ook meteen helder zijn hoe het anders had gekund.

2.4 Bewaking van de kwaliteit van ons onderwijs

2.4.1 Wat we er aan doen

De basis van het ontwikkelen en het leren ligt in de eerste levensjaren. Door de komst van de peuter groep en het kinderdagverblijf bij onze school zijn we in staat al op een vroeg moment hier zicht en informatie over te verkrijgen. We vinden het belangrijk dat de doorstroom naar de basisschool vloeiend en haast ongemerkt verloopt.

Met het Montessori Kind VolgSysteem volgen we de ontwikkeling van het kind en geven we aan hoe ons handelen zich daar op aanpast. Naast de ontwikkeling van het kind worden dus ook het handelen van de leerkracht en de wijze waarom dat op die manier gebeurt, beschreven. Het ministerie promoot dat het onderwijs zo wordt ingericht dat er aan de individuele onderwijsbehoefte van ieder afzonderlijk kind wordt voldaan. De wijze hoe een kind tot ontwikkeling en resultaten komt dient duidelijk in beeld te zijn.

Dat er naast de ontwikkeling en het leren ook gelet wordt op de opbrengsten mag duidelijk zijn. Hiervoor houden we zicht door het gebruik van het Cito Leerling Volg Systeem. Naar aanleiding van de resultaten worden de uitslagen per bouw besproken aan de hand van de zogenaamde trendanalyses. We bekijken de ontwikkeling zowel op individueel als op groepsniveau. We volgen de ontwikkeling van een groep gedurende de onderwijstijd, alsmede de opbrengsten van verschillende afgelopen

jaren van een bouw. Indien er opvallende zaken aan het licht komen, zal dat er toe leiden dat we ons onderwijs hierop zullen aanpassen. Natuurlijk gaat hier gedegen onderzoek aan vooraf. Zowel de eindopbrengsten als ook de tussenopbrengsten verantwoorden we twee keer per jaar aan het bestuur door middel van een opbrengstenmonitor. Er volgen besprekingen met directie en intern begeleider indien hier aanleiding voor is. Zo houden zij ook de vinger aan de pols.

We werken aan kwaliteitskaarten vanuit het kwaliteitszorgsysteem WMK (Werken Met Kwaliteit). Dit is een nieuw kwaliteitszorgsysteem dat vanaf 2015-2016 geïmplementeerd wordt. Doordat we met deze kaarten (en scans, vragenlijsten en schooldiagnoses) werken, betekent dit dat we de kwaliteit van de school toetsen op diverse punten (volgens het systeem dat ook door de inspectie gehanteerd wordt). Zo halen we de sterke en zwakke kanten naar voren, zodat we daardoor onze kwaliteit kunnen verbeteren.

Een ander instrument dat wij hanteren, is een tevredenheidspeiling die één maal per vier jaar wordt afgenomen. In het voorjaar van 2014 heeft deze plaats gevonden. De volgende zal in het voorjaar van 2018 zijn.

2.4.2 Het resultaat

We willen de kinderen acht jaar lang een fijne schooltijd bezorgen, een grotere mate van zelfstandigheid bijbrengen, respect voor anderen leren hebben en een goede aansluiting op het voortgezet onderwijs waarborgen. Alles bij elkaar zijn dat belangrijke eerste stappen om een volwassen en volwaardig mens te worden.

Waar gaan onze leerlingen van groep 8 heen in het voortgezet onderwijs:

schooljaar	2016	2015	2014	2013
VMBO	14	10	13	14
VMBO/HAVO	8	9	5	2
HAVO	11	11	8	9
HAVO/VWO	2	6	6	5
VWO	9	6	5	7
totaal aantal	44	42	37	37

2.5 Toekomstplannen

Natuurlijk pakken we de leerstof aan om daarmee up-to-date te blijven.

Onderwijs blijft in ontwikkeling.

In het schooljaar 2014-2015 zijn we gestart met de nieuwe rekenmethode 'Reken Zeker'. In het schooljaar 2015-2016 zijn we actief aan de slag gegaan met ons woordenschatonderwijs. Beide implementatietrajecten zullen een vervolg gaan krijgen in het komende jaarplan.

Het aanbod van begrijpend lezen zal komend jaar worden herzien.

Tevens gaan we ons oriënteren op het aanpassen van ons taalaanbod en op de vakken die vallen onder kunstzinnige vorming.

Naast dit alles zijn we begonnen met het aanschaffen en vervangen van digiborden. Elk jaar zullen er twee nieuwe bijkomen.

2.6 De ontwikkeling van het onderwijs in onze school

2.6.1 Ontwikkelingen

Het beter en langer opvangen van zorgkinderen op de basisscholen in het kader van de Wet passend onderwijs, verplicht ons tot een verbreding van de kennis omtrent deze kinderen, het uitbreiden van het leerlingvolgsysteem - met de nadruk op observeren, zodat snel signaleren mogelijk is - het up-to-date houden van de orthotheek, enzovoort.

Het team ziet de noodzaak van onderwijskundige bijstellingen in, mede door de komst van de referentieniveaus op het gebied van taal en rekenen. Dit zijn richtlijnen die beschrijven wat kinderen moeten kennen en kunnen. Veranderingen bij ons op school voeren we door op een zo verantwoord mogelijke en vooral Montessoriaanse wijze.

2.6.2 Beleid en activiteiten

Het beleid en de bijbehorende activiteiten voor de aankomende jaren staan beschreven in het schoolplan 2015-2019. Vanuit dat schoolplan wordt er elk schooljaar een jaarplan opgesteld. Hierin evalueren we het vorige jaarplan en beschrijven we de plannen voor het komende schooljaar. Het schoolplan en de jaarplannen worden ook in de MR besproken en goedgekeurd.

2.6.3 Relatie met de omgeving

Een goede samenwerking met de andere scholen in Roosendaal en omgeving achten wij van groot belang. School overstijgende problemen worden in het directiebestuur besproken en op het gebied van zorg zijn er allerlei school overstijgende bijeenkomsten om ervoor te zorgen dat de eventuele hulp goed en duidelijk gericht wordt afgestemd op de behoeften van het kind (en de ouder).

In het kader van de Wet passend onderwijs wil het bestuur een proactieve rol innemen, zodat het duidelijk is wat het bestuur te bieden heeft. Ook ombudsman ZieZo zal hierin duidelijke standpunten moeten innemen om aan te geven welke zorg we wel en welke we niet kunnen leveren.

We hebben contacten met verschillende onderwijsondersteunende organisaties (bijv. CED.). Zowel op praktisch gebied (o.a. consultatiegesprekken met de intern begeleider, leerkracht en een externe over leerlingen met extra zorg) als op organisatorisch gebied (o.a. scholing, en begeleiding) willen we zodoende onze kwaliteit steeds verbeteren.

De afgelopen jaren zijn ook de contacten met de Montessorischolen uit de omgeving intensiever geworden. De regio Zuid-Nederland van de Nederlandse Montessori Vereniging wil er voor zorgen dat we participeren in verschillende landelijke bijeenkomsten, zodat we als Montessorischolen krachtig naar voren komen.

Cultuurcompaan coördineert de cultuuractiviteiten in Roosendaal. Voor alle basisscholen is er het programma vitamineC, waarbij iedere leerling een gevarieerd aanbod krijgt vanuit verschillende culturele instellingen en aanbieders. Daarnaast is er ruimte om externe hulp in te roepen bijvoorbeeld in de vorm van workshops voor leerkrachten en kinderen.

3 DE ORGANISATIE VAN ONS ONDERWIJS

3.1 Algemeen

Zoals beschreven in hoofdstuk 2 is het onderwijs op onze school gebaseerd op de ideeën van Maria Montessori. Door de grote mate van individuele begeleiding, door observatie, door persoonlijk contact bij het aanbieden van het materiaal, door stimulering van de zelfwerkzaamheid en door attent te zijn op bijzonderheden die extra aandacht vragen, krijgt ieder kind de kans zich optimaal te ontwikkelen.

Onze groepen zijn zo samengesteld, dat de kinderen uit twee leerjaren steeds één groep vormen. Juist doordat er kinderen van verschillende leeftijden bij elkaar zitten, kunnen de ouderen de jongeren helpen en leren de jongeren hulp vragen aan de ouderen.

Hoewel kinderen vrij zijn om alleen te werken, zullen ze door de sfeer, het materiaal en de leeftijdsopbouw in de groep ervaren dat het plezierig is om samen te werken en je sociaal te gedragen.

De Montessorimethode is meer dan een wijze van onderwijs geven. Het is een opvoedingsconcept. Vandaar dat ouders en teamleden er een zelfde grondhouding op na dienen te houden om elkaar beter te begrijpen en de juiste verwachtingen naar elkaar uit te kunnen spreken.

3.2 De activiteiten in de kleuterbouw (4 - 6-jarigen)

Bij het onderwijs aan kleuters komen veel ontwikkelingsgebieden aan bod. Lichamelijke en zintuiglijke ontwikkeling, de ontwikkeling op het gebied van taal, muziek, het omgaan met elkaar - het is allemaal even belangrijk.

Al spelend en werkend leren kinderen een heleboel. Alle ervaringen die zij opdoen met bouw- en constructiemateriaal en met spel materiaal voor binnen en buiten zijn belangrijk. Ze ervaren met alle zintuigen abstracte begrippen als hoog-laag, dik-dun, veraf-dichtbij e.d.

Met behulp van het ontwikkelingsmateriaal krijgen de begrippen een naam en gaan de kinderen verschillen en overeenkomsten opmerken. Zodoende zijn ze op een vanzelfsprekende manier bezig met het voorbereidend rekenen, taal en schrijven.

De taalontwikkeling wordt bij de kleuters doorlopend gestimuleerd, vaak met hun eigen belevingen als uitgangspunt. In de kring vinden gesprekken plaats, de leerkracht leest voor en vertelt, de kinderen doen vraag- en antwoordspelletjes en ze leren gedichtjes.

Aan de kinderen die extra begeleiding nodig hebben op taalgebied bieden wij speciale zorg. Deze kinderen krijgen wekelijks extra taaloefeningen om het taalbegrip te vergroten.

Het zelf kiezen, werk klaarleggen en zelfstandig werken met het materiaal stellen eisen aan het organisatievermogen van het kind: het leert voorbereiden, handelen, werk overzien, afmaken en de werkjes na gebruik opruimen.

Zo ontwikkelt het kind naast een speelhouding ook een werkhouding. De kleuters krijgen de gelegenheid naar eigen aanleg, tempo en ontwikkelingsniveau te werken.

Door middel van lesjes met het huishoudelijk materiaal en lesjes in orde, beleefdheid en hygiëne leren de kinderen zorgdragen voor zichzelf en hun omgeving.

De creatieve ontwikkeling is verweven in het dagelijks programma. We bieden verschillende technieken aan en er is gelegenheid tot vrij werken met klei, verf, papier, enz.

Wekelijks komt er een vakleerkracht muziek in de klas. Daarnaast geeft ook de eigen leerkracht muziekles. De kinderen leren liedjes, dansen en bewegen op muziek en leren muziekinstrumenten te gebruiken.

3.3 De activiteiten in de onderbouw (6 - 8-jarigen)

In de onderbouw zijn veel taalactiviteiten gericht op het ontwikkelen van de basisvaardigheden die nodig zijn voor het leren lezen, schrijven, taal en rekenen. Daarbij gebruiken we ook het Montessorimateriaal, waarbij we rekening houden met de aanleg en het tempo van het kind.

Naast de momenten dat de kinderen individueel werken, zijn er ook groepslessen. Expressie- en gymnastieklessen vinden bijvoorbeeld vaak plaats in groepsverband, waarbij de individuele vaardigheden voldoende ruimte krijgen. In zowel de kleuter- als in de onderbouw heerst een speelwerkklimaat. We stimuleren de wil tot ontdekken en zelfontplooiing door middel van inspirerende hoeken en speel-leermaterialen.

3.4 De activiteiten in de middenbouw (8 – 10-jarigen)

In deze groepen heerst al echt een werkklimaat, waarin we de kinderen aanleren om te plannen (met hulp van hun aftekenboekje) en daarna aan de hand van die planning aan de slag te gaan. Ze leren zelf verantwoordelijkheid voor hun werk en gedrag te dragen.

Er is veel aandacht voor de basisvaardigheden lezen, schrijven, taal en rekenen. Om deze vaardigheden te verwerven, werken de kinderen met het Montessorimateriaal en aanvullende andere materialen.

We leren de kinderen omgaan met de vrijheid van werkkeuze en werktempo.

De kinderen werken in schriften, met boeken en met computers. Ook maken ze soms zelf bladen, boekjes en andere verwerkingsvormen bij de gebruikte materialen.

Naast de gewone dagelijkse werkzaamheden moeten de kinderen ook werkstukken maken en spreekbeurten houden. Hiervoor kunnen de kinderen o.a. gebruik maken van de bibliotheek en de computers. Het computeronderwijs is grotendeels geïntegreerd in de dagelijkse gang van zaken.

3.5 De activiteiten in de bovenbouw (10 – 12-jarigen)

In de bovenbouw gaan de kinderen verder met het vergroten van de vaardigheden en vindt er een verdieping van de leerstof plaats. Ze leren de eerder verworven kennis te integreren en toe te passen. Het zelf plannen en uitvoeren van het werk neemt een steeds belangrijkere plaats in.

Er komen nieuwe onderdelen aan de orde, zoals kennis van het Engels, ze leren ingewikkelde bewerkingen te maken en structuren te doorgronden (bijvoorbeeld ontleden in zinsdelen en woordsoorten). Het vergroten van hun kennis op geografisch, historisch, technisch en maatschappelijk gebied vormt een belangrijk doel.

Het gebruik van het concrete Montessorimateriaal wordt in de loop van de jaren in de bovenbouw steeds verder losgelaten. De omzetting van concreet naar abstract krijgt een verdere uitwerking. Het materiaal blijven we nu en dan gebruiken om een kind iets aan te leren en eventueel voor extra oefening.

Het maken van werkstukken en het houden van spreekbeurten en boekbesprekingen krijgt nog meer aandacht. We leren de kinderen niet alleen zich te durven presenteren, maar geven steeds meer aandacht aan de inhoudelijke kant van het gepresenteerde.

Naast dit alles onderhouden de kinderen van de bovenbouw in de lente en in de zomer een schooltuin aan de Visdonkseweg.

3.6 Extra activiteiten

Voor alle bouwen geldt dat er door het schooljaar heen tal van extra activiteiten zijn.

De oudervereniging en het team organiseren elk jaar een aantal vaste activiteiten: rondom de Kinderboekenweek, het sinterklaasfeest, een kerstmaaltijd, carnaval, een afscheidsfeest voor de schoolverlaters en een picknick voor de hele school.

Daarnaast doet de school mee aan het schoolvoetbaltoernooi, het korfbaltoernooi, het tafeltennistoernooi en de nationale voorleeswedstrijd.

Voor alle basisscholen is er het programma vitamineC, waarbij iedere leerling een gevarieerd aanbod krijgt vanuit verschillende culturele instellingen en aanbieders. Op deze wijze komt een kind tijdens zijn basisschoolperiode in aanraking met beeldende vorming, dans, literatuur, film, fotografie en muziek.

3.7 Schoolreis, kamp en werkweek

De kinderen van de kleuter- en de onderbouw gaan op schoolreis. In principe plannen we deze reis in het begin van het jaar. De invulling en het reisdoel variëren per schooljaar. De kinderen zijn de gehele dag op een andere locatie.

Voor de kinderen van de middenbouw wordt de tijd van huis uitgebreid naar twee dagen en één nacht. Ze gaan op kamp. De locatie is niet al te ver van school, omdat het voor een groot deel van de kinderen best spannend (maar natuurlijk ook heel leuk) zal zijn.

De bovenbouw gaat elk jaar een week lang op werkweek. Dit is elke keer in een ander kamphuis met ook steeds een ander thema (bijvoorbeeld milieu, natuur, geschiedenis, enz.). Zo'n thema krijgt in deze week behoorlijk veel aandacht. Dit gebeurt tijdens allerlei activiteiten, zoals diverse spelvormen, opdrachten, excursies, handvaardigheid, enz.

4 DE INHOUD VAN ONS ONDERWIJS

Een kind leert elke dag weer bij, op elke plek en op ieder moment. De basis voor dat leren ligt in de eerste levensjaren. Als school vinden we het belangrijk op een vanzelfsprekende manier aan te sluiten bij die ontwikkeling in de beginjaren van het leven van een kind. Daarin slagen we door samenwerking met de peutergroep, het kinderdagverblijf en de voor- en naschoolse opvang. In feite werken we aan een doorlopende Montessori-aanpak van 2 t/m 12 jaar.

Vanaf de onderbouw is er aandacht voor specifieke schoolse zaken. In de manier waarop we nieuwe vaardigheden aanleren en kennis overbrengen, speelt het Montessorimateriaal een cruciale rol.

4.1 Het Montessorimateriaal

Maria Montessori noemde de door haar ontwikkelde materialen ontwikkelingsmateriaal. Deze naam had ze niet lukraak gekozen. De kinderen ontwikkelen zichzelf met behulp van de diverse Montessorimaterialen.

In alle groepen is het ontwikkelingsmateriaal ruim voorhanden. Montessori noemt dit de voorbereide omgeving (zie hoofdstuk 2.2). Met behulp van het materiaal doen de kinderen op allerlei gebieden concrete ervaringen op, die ze later vertalen naar kennis en inzicht. Een kind bepaalt zelf hoe en in welke mate hij het materiaal als hulpmiddel gebruikt. Op deze manier krijgt Montessori's uitgangspunt 'help mij het zelf te doen' een praktische invulling.

4.2 Taal en lezen

In de kleuterbouw leren de kinderen onder andere door de (Montessori)materialen. Ze breiden hun woordenschat uit en leren er rijmen. Daarnaast wordt de methode Fonemisch Bewustzijn gebruikt, waarbij de kinderen structuren in de taal en in woorden leren herkennen en benoemen. Bij deze groepslesjes komt ook het begrijpend luisteren aan bod.

De schuurpapier letters worden ingezet als de gevoelige periode voor het leren lezen bij het kind start. Zo leren de kinderen de verschillende letters aan en gaan ze over tot het leren 'hakken en plakken'.

In de onderbouw ontwikkelt het leesproces zich verder en wordt ook de spellingslijn gestart. Het begrijpend luisteren en begrijpend lezen nemen er een grote plaats in. Het leren lezen (technisch lezen) en het begrijpen van de teksten (begrijpend lezen) is van groot belang in de onderbouw en zien we als een basis voor hun verdere schoolperiode. Wanneer de kinderen een voldoende basis hebben in het leesproces, wordt het spellingsonderwijs bij het kind gestart. De kinderen leren de eerste spellingsregels.

In de middenbouw gaat het kind door met wat het in de kleuter- en onderbouw heeft geleerd. Het startpunt van het individuele kind is ook hier weer verschillend. Het technisch en begrijpend lezen krijgt een verdere diepgang en kinderen krijgen daardoor meer inzicht in de verschillende structuren die er binnen de taal en woorden zijn.

Het spellingsonderwijs gaat verder met nieuwe spellingsregels en bovendien wordt nu ook het werkwoordspellen aangeboden. De kinderen leren hoe ze woorden moeten vervoegen.

Ook het woordbenoemen krijgen de kinderen in de middenbouw aangeboden.

In de bovenbouw ligt de nadruk voornamelijk op:

- stillezen
- begrijpend lezen
- studerend lezen
- voordrachtslezen

Bij al deze vormen van lezen speelt onze eigen uitgebreide bibliotheek een belangrijke rol. In de onder-, midden- en bovenbouw wordt er voor begrijpend lezen gebruik gemaakt van de methode Tekstverwerken.

In de bovenbouw worden spelling, werkwoordspelling en woordbenoemen verder uitgebreid met nieuwe onderwerpen. Nieuw is het zinsontleden.

4.3 Rekenen

Voor de hoofdbewerkingen zijn zowel in de kleuter- en onderbouw als in de midden- en bovenbouw twee naast elkaar lopende ontwikkelingslijnen te zien:

A - Bewerkingen met grote getallen tot 10.000 (onderbouw) en 10.000.000 (middenbouw).

B - Bewerkingen met kleine getallen (zowel met diverse Montessorimaterialen als abstract). Er wordt veel aandacht besteed aan tijdsbegrippen, meten en wegen. Vanaf de onderbouw (dus vanaf groep drie) wordt er vanaf het schooljaar 2014-2015 gebruik gemaakt van de methode RekenZeker.

De materialen blijven de kinderen goed inzicht geven in de verschillende stappen die er gezet worden bij de rekenstrategieën. De implementatie van Reken Zeker en het aanpassen naar het Montessori-onderwijs zal in de nieuwe schoolplanperiode verder vorm gaan krijgen.

4.4 Wereldoriënterende vakken

Wereldoriëntatie bestaat niet alleen uit de afzonderlijke vakken, maar sluit aan op de leefwereld van de kinderen. Bovendien is het geïntegreerd en worden er bij de verschillende thema's verschillende wereldoriënterende vakken aangeboden. Het leert de kinderen zich te oriënteren in de tijd, in de ruimte om hen heen en op de ons omringende levende en levenloze natuur.

In de kleuter- en onderbouw is hiervoor ook specifiek materiaal ontwikkeld, waar het kind, naast de groepsles, individueel mee kan werken (aardrijkskunde puzzelkaarten e.d.).

Vanaf de onderbouw wordt er gewerkt vanuit de methode 'Topondernemers'. De implementatie van Topondernemers en het aanpassen naar het Montessori-onderwijs zal in de nieuwe schoolplanperiode verder vorm gaan krijgen.

De andere kennisgebieden van wereldoriëntatie worden thematisch aangeboden. Zo doen de kinderen ook ervaring op met een groepsgewijze instructie.

4.5 Bewegingsonderwijs

De kleutergroepen gymmen in de gymzaal van ombs ZieZo. Zij krijgen les van hun eigen leerkracht.

Elke onderbouw-, middenbouw- en bovenbouwgroep krijgt anderhalf uur per week bewegingsonderwijs. Deze lessen worden door de eigen leerkracht gegeven. Hiervoor maken we gebruik van de gymaccommodatie bij basisschool De Vondel en bij sportaccommodatie D'n Dijk naast basisschool De Klimroos. Hier gaan ze met de bus naar toe.

4.6 Creatieve ontwikkeling

Op onze school organiseren we twee keer per jaar voor de hele school een 'week van...', waarbij er aan projecten gewerkt wordt op het gebied van muzikale, beeldende en dansante vorming. Voor extra activiteiten maken we gebruik van gastdocenten, die we op school workshops laten verzorgen. We proberen zoveel mogelijk variatie aan te brengen. Ook wordt er vanuit het cultuurprogramma Vitamine C een aanbod verzorgd.

Uiteraard geven ook onze eigen leerkrachten les in handvaardigheid, tekenen, drama en muziek. Eén keer per week krijgen de kinderen een half uur muzieklles van een vakleerkracht.

4.7 ICT

ICT (informatie- en communicatietechnologie) neemt binnen het basisonderwijs een belangrijke plaats in. Wij hebben in elke groep minimaal twee computers op een vaste plaats staan. Met zorgvuldig uitgekozen software maken we de kinderen wegwijs op de computer. De kinderen werken bijna dagelijks met de computer. Daarbij hebben ze de mogelijkheid extra te oefenen op het gebied van taal, lezen, rekenen en topografie. Daarnaast zijn ook programma's zoals PowerPoint en Word beschikbaar waarin de kinderen zich kunnen bekwamen. Verder beschikken elf groepen over een digibord en is er één verrijdbare touchscreen aanwezig die ook ingezet kan worden. In 2017 zullen er weer twee nieuwe digiborden aan geschaft gaan worden.

4.8 Engels

In de bovenbouwgroepen wordt zowel individueel als groepsgewijs Engelse les gegeven. Ook in de lagere groepen is het mogelijk dat kinderen individueel met Engels aan de slag gaan.

4.9 Onderwijstijd

Aangezien de leerlingen op onze school niet allemaal hetzelfde doen op hetzelfde moment maar juist op hun eigen tempo en niveau werken, hebben wij 'vrijheid van lesrooster'. Dat houdt in dat niet precies vaststaat hoe lang en wanneer een leerling met bijvoorbeeld taal, rekenen of aardrijkskunde bezig is. Dit valt voor een groot gedeelte onder 'individueel werken', waarbij het o.a. de taak van de groepsleerkracht is in de gaten te houden dat alle leerprocessen zo optimaal mogelijk verlopen. Aangezien niet alle leerlingen tegelijkertijd les krijgen, moeten ze regelmatig wachten voor ze hun lesje krijgen (uitgestelde aandacht). Wij leren ze dan ook aan om in die tijd een ander werkje te doen. Voor een aantal vakken is wel vastgelegd hoeveel tijd wij er minimaal per week mee bezig zijn.

De tijdsverdeling over de vakken/vormingsgebieden is als volgt.

- Handvaardigheid: 45 minuten.
- Tekenen: 45 minuten.
- Muziek: 30 minuten door de vakleerkracht, daarnaast ook nog door de eigen leerkracht.
- Gymnastiek: 1 x 90 minuten.
- Huishoudelijke taken: 30 minuten.
- Kennisgebieden: 2 x 60 minuten.

Deze aantallen geven de tijd weer die er gemiddeld wordt besteed aan instructie en/of verwerking. De uiteindelijke verwerking van besproken opdrachten vindt gedurende het individuele proces plaats en is daarom leerlinggebonden en om die reden niet in hoeveelheid tijd aan te geven.

4.10 Actief burgerschap

Burgerschapontwikkeling en Montessorionderwijs lijken naadloos op elkaar aan te sluiten, gezien de gemeenschappelijke doelen die beiden nastreven, o.a.:

- ontwikkeling van de persoonlijkheid (bewustzijn, identiteit, zelfrespect en wil);
- verwerven van bekwaamheid om in het dagelijkse, sociale en maatschappelijke leven en verdere studie te kunnen functioneren;
- een persoonlijke, creatieve, onafhankelijke en verantwoordelijke rol leren vervullen in de samenleving van nu en morgen.

We zoeken actief naar en stimuleren het potentieel van kinderen. Daarbij gaan we uit van de ontwikkelingsfase waarin elk kind zich individueel op een bepaald moment bevindt.

Vanuit onze visie en missie (verwoord in het schoolplan 2015-2019) besteden we hier dagelijks aandacht aan, mede vanuit ons pedagogisch klimaat.

4.11 Het leerlingvolgsysteem

Volgens de Wet op het Primair Onderwijs is iedere school verplicht om de ontwikkeling van kinderen gedurende hun hele basisschoolloopbaan te volgen en deze vast te leggen in een leerlingvolgsysteem. Elke peutergroep en basisschool is vrij in de keuze welk systeem hiervoor wordt gebruikt. De inspectie eist wel dat de inhoud voldoet aan landelijk gestelde criteria en dat er sprake is van een doorgaande en duidelijke opbouw.

In grote lijn zijn er twee typen volgsystemen, die wij beide op onze school gebruiken:

1. Systemen waarbij men door middel van een set methodeonafhankelijke, genormeerde toetsen, gegevens van kinderen verzamelt. Een bekend voorbeeld is het leerlingvolgsysteem van het CITO.
2. Systemen die gedrag en vaardigheden in kaart brengen vanuit observaties, gesprekken met kinderen, evaluaties en indien nodig vanuit diagnoses. Het Montessori Kind VolgSysteem (MKVS) is hier een voorbeeld van.

In de praktijk betekent dit voor onze school:

1. Het CITO-leerlingvolgsysteem houdt in dat twee maal per jaar de leervorderingen van de kinderen worden getoetst op het gebied van taal en rekenen bij de oudste kleuters en technisch lezen, begrijpend lezen, spelling en rekenen in de onder-, midden- en bovenbouw. De resultaten van deze toetsen worden vergeleken met het werk van het kind dat we in de groep zien. Aan de hand daarvan wordt de begeleiding afgestemd. Tijdens de oudergesprekken in januari en juni brengen we u van de resultaten op de hoogte. Daarbij ligt het accent op de ontwikkeling van het kind ten opzichte van zichzelf.
2. De Nederlandse Montessori Vereniging raadt elke Montessorischool aan het MKVS te gebruiken. Het MKVS richt zich op het in beeld brengen van gedrag en vaardigheden van individuele kinderen ten aanzien van bepaalde ontwikkelingsgebieden. Het MKVS beperkt zich niet alleen tot de 'leervakken', maar heeft ook aandacht voor bijvoorbeeld het werkgedrag, de motoriek en de sociale vaardigheden van een kind. Ook helpt het MKVS de leerkracht om weloverwogen beslissingen te nemen voor het verder begeleiden van het kind. Het beeld van uw kind wordt samengesteld door observatie, evaluatie en registratie op basis van het dagelijks functioneren. U wordt als ouder goed geïnformeerd over de totale ontwikkeling van uw kind. De onderdelen die in het MKVS worden gevolgd, sluiten aan bij de manier van werken en de specifieke ontwikkelingsmaterialen die wij hanteren.

5 ZORG OP ONZE SCHOOL

5.1 De zorgstructuur

Alle activiteiten die wij op school ontplooiën ten aanzien van bijzondere zorg voor een leerling gaan in vastgelegde stappen. U wordt als ouders vanaf het begin van elke ontwikkeling binnen het 'zorgtraject' op de hoogte gehouden door de leerkracht van uw kind.

De zorgfasen worden beschreven aan de hand van de vijf benamingen volgens de zorgpiramide. De vorm van de piramide laat zien dat het gaat om een opbouw; dat wil zeggen dat fase 1 uit 0+1 bestaat, fase 2 uit 0+1+2, fase 3 uit 0+1+2+3 en fase 4 uit 0+1+2+3+4. Hierbij staan zowel de onderwijsbehoeften van het kind als de ondersteuningsbehoeften van de leerkracht centraal.

We hanteren de volgende zorgfasen:

0 – basisondersteuning

Goede basisondersteuning voor alle leerlingen, rekening houdend met de verschillen tussen hen. Daarbij heeft de leerkracht geen specifieke ondersteuningsbehoeften.

1 – extra ondersteuning door de leerkracht.

Deze fase is van toepassing wanneer het kind meer nodig heeft van de leerkracht dan de basisondersteuning. Denk daarbij aan intensievere begeleiding van de leerkracht zoals meer of andere instructies, gesprekje met kinderen en begeleiden van kinderen met betrekking tot gedrag of werkhouding. Deze intensievere begeleiding wordt meestal beschreven in een handelingsplan. Ook in deze fase heeft de leerkracht geen specifieke ondersteuningsbehoeften.

2 – inzet van interne expertise

Deze fase is van toepassing wanneer een leerkracht binnen de school ondersteuning of advies vraagt bij de begeleiding van het kind. Denk hierbij aan het, door de leerkracht, inschakelen van hulp van collega's en/of specialisten binnen de school. Bijvoorbeeld: observaties van de intern begeleider, gedragspecialist, enz. Daarnaast geldt dit ook voor het opstellen van een plan met bijvoorbeeld de intern begeleider en het bespreken van het kind tijdens een leerlingbespreking. Deze leerlingbespreking kan in verschillende samenstellingen plaatsvinden, zoals in de bouw, het zorgteam of met een door de leerkracht samengestelde groep collega's.

3 – inzet van externe expertise

Deze fase is van toepassing wanneer een leerkracht bij het vragen van ondersteuning of advies buiten de school gaat. Denk hierbij bijvoorbeeld aan het inschakelen van de hulp van specialisten zoals de inzet van preventieve ambulante begeleiding of het bespreken tijdens een consultatiebespreking met de orthopedagoog van OBO.

4 – zware ondersteuning

Deze fase is van toepassing wanneer meer faciliteiten nodig zijn om een kind goed te kunnen begeleiden. Het gaat hierbij om een arrangement. Dit moet aangevraagd worden bij het samenwerkingsverband, waarbij een multidisciplinaire commissie (MDC) dit besluit neemt.

De fase die hierna volgt, maakt geen onderdeel meer uit van de zorgfasen op ombs ZieZo. Het gaat hier namelijk om het bieden van specialistische begeleiding binnen een andere onderwijssetting, zoals een school voor speciaal (basis)onderwijs. Hiervoor dient eerst een beschikking te worden aangevraagd bij het samenwerkingsverband, wat in dat geval door ombs ZieZo wordt gedaan.

5.2 Mogelijke interventies en betrokken personen

Verschillende personen kunnen betrokken zijn bij de begeleiding van uw kind, al blijft de eigen leerkracht altijd de eerste aanspreekpersoon. Hij of zij is verantwoordelijk voor de directe begeleiding in de groep.

Wanneer een leerkracht signaleert dat de ontwikkeling van een kind op sociaal-emotioneel of cognitief gebied niet zo vlot verloopt als te verwachten was, heeft hij de mogelijkheid om dit met de collega-leerkrachten te bespreken binnen een leerlingbespreking. Deze leerlingbespreking vormt een vast onderdeel van de bouwbespreking.

Tijdens dit overleg worden door de collega's mogelijke oplossingen aangedragen en daaruit maakt de leerkracht een keuze, passend bij het kind. De ouders worden van dit proces, vanaf de signalering door de leerkracht, op de hoogte gesteld.

De intern begeleider

Na een periode van ongeveer zes weken wordt de leerling opnieuw besproken tijdens de leerlingbespreking en wordt met elkaar geëvalueerd of de leerkracht voldoende handvatten heeft gehad en verder kan met de begeleiding van het kind. Is dit niet het geval, dan bespreekt de leerkracht het probleem met de intern begeleider.

Zij is betrokken bij alle groepen en heeft met alle leerkrachten meerdere keren per jaar overleg om de voortgang van de kinderen te bespreken. Daarnaast kan zij intensiever met een leerkracht in gesprek gaan en samen met de leerkracht bekijken wat de onderwijsbehoeften van het kind zijn en de begeleiding zoveel mogelijk hierop aanpassen. Daarnaast heeft ze een rol bij het zetten van verdere stappen in de zorgstructuur.

Het zorgteam en de orthopedagoog van stichting OBO

Na een vooraf vastgestelde periode wordt bekeken of de begeleiding voldoende resultaat heeft gehad of dat deze moet worden bijgesteld. Indien niet voldoende resultaat is geboekt, wordt de leerling besproken binnen het zorgteam (Hoofdstuk 7) of in een consultatiebespreking.

De stichting Openbaar BasisOnderwijs (OBO), waar ook ombuds ZieZo onder valt, heeft een orthopedagoge in dienst. Deze is betrokken bij consultaties, observaties in groepen en waar nodig (individueel) onderzoek. Wanneer uw kind besproken wordt met de orthopedagoog wordt u hiervan op de hoogte gesteld.

Een aantal, vooraf vastgestelde, data per jaar komt de orthopedagoge op school om advies te geven over de aanpak van de diverse problemen.

Soms blijkt dat er meer gegevens nodig zijn om te kunnen bepalen hoe er het beste verder met het kind gewerkt kan worden. Er is dan verder onderzoek nodig dat niet door het zorgteam van onze school verricht kan worden.

Voor dat specifieke onderzoek kunnen we externe instanties inschakelen. Welke instantie we benaderen is afhankelijk van de hulpvraag die het kind heeft.

De Jeugdprofessional

Binnen de zorgstructuur is aan onze school een jeugdprofessional verbonden.

Eén van de taken van een jeugdprofessional is het ondersteunen van ouders en eventueel leerkrachten bij vragen over de opvoeding. Dit kan gaan over kinderen die niet lekker in hun vel zitten of over kinderen die pesten of gepest worden, maar bijvoorbeeld ook over scheidingsproblematiek of andere problemen in de thuissituatie. Ook wanneer een kind problemen ondervindt op andere gebieden kan de jeugdprofessional ondersteunen.

Een jeugdprofessional luistert naar vragen en problemen en denkt mee over de oorzaak en oplossingen. Indien nodig kan de jeugdprofessional ondersteunen bij de gang naar andere hulpverlening en hier een indicatie voor afgeven.

Ouders en leerkrachten die contact willen hebben met de jeugdprofessional kunnen dit aanvragen via de intern begeleider van onze school.

Op verzoek van het team kan de jeugdprofessional aanwezig zijn bij teamvergaderingen, vergaderingen van het zorgteam en in bepaalde gevallen bij de consultatie (een overleg tussen intern begeleider, leerkracht en de consultant).

5.3 Passend onderwijs

Per 1 augustus 2014 is ook onze school, zoals de meeste OBO-scholen, aangesloten bij het Samenwerkingsverband Passend Onderwijs (SWV PO 30-02) Roosendaal, Moerdijk en omgeving. Het nieuwe samenwerkingsverband ontvangt van het ministerie alle middelen die het mogelijk moeten maken om voor alle kinderen passend onderwijs te realiseren. Ofwel op de basisschool, ofwel op de speciale basisschool, ofwel op de speciale school.

Er is een ondersteuningsplan geschreven waarin het beleid is vormgegeven. Dit is te raadplegen op de site van het samenwerkingsverband.

OBO heeft als bestuur een zorgplicht, wat betekent dat het bestuur voor iedere leerling op zoek gaat naar een passende plaats om onderwijs te volgen. Vanzelfsprekend zo dicht mogelijk bij huis.

Voor meer informatie kunt u terecht op de website www.po3002.nl, die vanaf 1 augustus 2014 in gebruik zal zijn, of kijk op www.passendonderwijs.nl.

Voor kinderen met een handicap of een stoornis zijn er aparte regelingen getroffen door de overheid. Zo kan via de AWBZ in bepaalde gevallen een Persoonsgebonden Budget (PGB) aangevraagd worden. De besteding van dit budget is aan strenge voorwaarden gebonden en ligt geheel in handen van de ouders. Ouders die dit budget gedeeltelijk in willen zetten gedurende de schooluren, dienen hiervoor toestemming te hebben van het zorgteam.

5.4 Meldcode Kindermishandeling

Sinds 1 juli 2013 is het voor scholen verplicht om een meldcode kindermishandeling te hebben. In vijf stappen wordt afgewogen of de school melding dient te doen bij de betrokken instanties, te weten Steunpunt Huiselijk Geweld (SHG) en/of Advies- en Meldpunt Kindermishandeling (AMK).

5.5 Overige zorgtrajecten en zorginstanties

5.5.1 Het Kiva antipestprogramma

Sinds het begin van het schooljaar 2012-2013 is onze school aangesloten bij het Kiva antipestprogramma. Het Kiva antipestprogramma komt uit Finland. Het biedt scholen een aantrekkelijk en gevarieerd programma om pesten tegen te gaan. In Finland werd dankzij het preventieve programma pesten met 40% voorkomen. Als pesten toch voorkwam, zorgde een Kiva-team ervoor dat de pestsituaties bijna zonder uitzondering werden opgelost.

Unieke kenmerken van Kiva zijn:

- gebruiksvriendelijk en gevarieerd materiaal voor leerlingen, leerkrachten en ouders;
- gebruik van een virtuele leeromgeving voor leerkrachten en computerspel voor leerlingen;
- nadruk op de rol van de groep als geheel: leerlingen leren treden samen op tegen pesters;
- gerichte training en begeleiding van leerkrachten, zodat ze kunnen fungeren als daadkrachtig rolmodel voor leerlingen;

- de koppeling tussen wetenschap en praktijk (leerkrachten, scholen en schoolbegeleiders) in een lerend project waardoor KiVa blijft vernieuwen en wordt aangescherpt.

5.5.2 Zorg voor Jeugd

In de afgelopen jaren kwam het regelmatig voor dat ernstige incidenten met kinderen en jongeren ergens op scholen het nieuws haalden. Uit onderzoeken bleek dat hulpverleners elkaar vaak onvoldoende konden vinden, waardoor samenwerking niet mogelijk was. Reden voor de provincie en alle 68 gemeenten in Noord-Brabant om in 2008 het signaleringsstelsel Zorg voor Jeugd in te voeren. Zorg voor Jeugd is een eenvoudig systeem om problemen bij jeugdigen vroegtijdig te signaleren, hulpverleners beter te laten samenwerken en de coördinatie van zorg in de keten van jeugdzorg te organiseren.

Zorg voor Jeugd wordt in alle gemeenten in Noord-Brabant ingevoerd. Alle organisaties die professioneel betrokken zijn bij jeugdigen - zoals Bureau Jeugdzorg, maatschappelijk werk, Thuiszorg en de GGD - sluiten aan op het systeem. Ook organisaties die vanuit een andere invalshoek betrokken zijn bij jeugdigen - zoals onderwijs, welzijn, werk en inkomen, politie en justitie - kunnen worden aangesloten. Zij geven alleen signalen af in het systeem. Ook wij hebben deze signaalfunctie. Op de website www.zorgvoorjeugd.nu kunt u per regio zien welke instellingen op Zorg voor Jeugd zijn aangesloten en vindt u meer informatie.

5.5.3 Het Centrum voor Jeugd en Gezin

Iedere gemeente heeft een Centrum voor Jeugd en gezin (CJG): een herkenbaar inlooppunt in de buurt, waar (aanstaande) ouders, kinderen en jongeren (tot 23 jaar) terecht kunnen met hun vragen over gezondheid, opgroeien en opvoeden. Een CJG biedt advies, ondersteuning en hulp op maat aan ouders, kinderen en professionals.

Binnen het centrum werken verschillende deskundigen samen, waaronder Thuiszorg West-Brabant, GGD West-Brabant, speciaal basisonderwijs De Sponder, Traverse maatschappelijk werk en Bureau Jeugdzorg West-Brabant.

Voorbeelden van vragen die men kan stellen bij het CJG zijn:

- Bedplassen; wanneer houdt dat eigenlijk op?
- Pesten; wat kan ik er zelf aan doen?
- Agressie; wat doe je als je ouders je slaan?

Op school is een folder over het CJG te krijgen.

6 ONZE LEERLINGEN

6.1 Nieuwe leerlingen (4-jarigen) op onze school

Belangstellende ouders of verzorgers nodigen wij van harte uit voor een kennismakingsgesprek. Wij kunnen dan vertellen over onze school en de manier waarop er gewerkt wordt, en een en ander in de praktijk laten zien. Zo proeft u meteen iets van de sfeer op school! Daarnaast heeft u de gelegenheid om vragen te stellen; iets waarvoor u uiteraard altijd bij ons terecht kunt.

Desgewenst ontvangt u na het kennismakingsgesprek van ons een aanmeldingsformulier en schriftelijke informatie. Op het aanmeldingsformulier staat een aantal regelingen (bijvoorbeeld de vrijwillige ouderbijdrage, de overblijfgeregeling) die we tijdens het gesprek met u doornemen, zodat u weet waar u aan toe bent. Door het ondertekenen van dit formulier gaat u hiermee akkoord.

Als het aanmeldingsformulier volledig ingevuld op school retour komt, nemen we dit in behandeling en verwerken we het administratief.

Als uw kind staat ingeschreven, krijgt u hiervan een schriftelijke bevestiging. Een tijdje voor de vierde verjaardag van uw kind mag het al zes dagdelen komen 'kijken'.

6.2 Leerlingen vanaf een andere school op onze school

Wij hebben gemerkt dat het belangrijk is dat kinderen vanaf het begin van hun schooljaren leren omgaan met de Montessoriaanse manier van werken. Omdat we werken vanuit dat concept, kan het zijn dat kinderen die tussentijds van een andere vorm van onderwijs instromen daar moeite mee hebben. Vandaar dat we, voor we deze kinderen aannemen, een aantal aanvullende zaken de revue laten passeren. Om een zo compleet mogelijk beeld van een kind te krijgen, zullen we naast het kennismakingsgesprek:

- contact opnemen contact met de huidige school;
- rapporten en testen bekijken;
- het kind één of twee dagen op proef uitnodigen;
- tijdens de vergadering van het zorgteam het kind bespreken.

Op deze manier hopen we dat alle partijen een reëel beeld van de mogelijkheden krijgen en dat wij een goed onderbouwd advies over de aanname kunnen geven.

6.3 Doorstroming naar een volgende bouw

In principe stromen kinderen na twee jaar door naar de volgende bouw. Voor de kinderen betekent dit geen al te grote omschakeling, omdat ze in de aansluitende bouw volgens hetzelfde principe en met gelijksoortige materialen werken. In de nieuwe groep gaan ze simpelweg verder waar ze waren gebleven.

De leerkracht bepaalt naar welke leerkracht een kind doorstroomt. Daarbij houden we rekening met alle gegevens en argumenten die bij het team bekend zijn.

Bij de indeling letten wij op:

- een evenwichtige verdeling van het totaal aantal leerlingen per groep;
- een evenwichtige verdeling van het aantal leerlingen per leerjaar in de bouwgroep;
- het niet samen plaatsen van broertjes en zusjes;
- een evenwichtige verdeling van jongens en meisjes;
- de verdeling van leerlingen die extra aandacht nodig hebben t.a.v. hun gedrag, werkhouding of leerontwikkeling (spreiding van deze leerlingen over de verschillende groepen is nodig om de aandacht voor alle leerlingen zo optimaal mogelijk te maken).

6.3.1 Rapportage

Twee maal per jaar (in januari en juni) krijgt uw kind een verslag mee naar huis. Dit verslag geeft de ouders per leerlijn inzicht in de ontwikkelingen. Door middel van beoordelingen en geschreven teksten geeft de leerkracht inzicht in de ontwikkelingen. Het wordt in een persoonlijk gesprek van vijftien minuten tussen leerkracht en ouders besproken.

Deze belangrijke verslagbesprekingen zijn een hulpmiddel bij een goede samenwerking tussen ouders en school.

Naast het bespreken van de verslagen, praat de groepsleerkracht aan de hand van zijn bevindingen en observaties u in de eerste helft van het schooljaar (rond de herfstvakantie) bij over het wel en wee van uw kind op school. Voor deze gesprekken stellen we aparte avonden vast, die we u bij aanvang van het schooljaar doorgeven.

Natuurlijk kunt u buiten deze vastgelegde gespreksmomenten om altijd een afspraak voor een gesprek maken met de groepsleerkracht.

6.3.2 Verlengen of verkorten van de schoolloopbaan

Op ZieZo spreken we niet van 'doubleren' of 'blijven zitten'. Als de ontwikkeling naar verhouding wat langzamer verloopt, hoeft een kind de leerstof van het afgelopen jaar niet te 'herkauwen', maar kan het gewoon op zijn eigen niveau doorgaan. Het kan dus wel voorkomen dat een kind langer op school blijft dan gebruikelijk is, maar dat kun je op deze manier geen zittenblijven noemen. We spreken dan over een verlengde schoolloopbaan. Indien van verlengen sprake is, zult u als ouders hiervan altijd in het traject betrokken worden en bijtijds worden ingelicht. De uiteindelijke beslissing ligt bij de school.

We spreken ook niet van een jaar overslaan. Als een kind aangeeft sneller door de leerstof heen te kunnen gaan en zich sneller ontwikkelt, kan het ook op zijn eigen niveau verder werken. Het slaat geen stof over, maar gaat er versneld doorheen. Het kan dus zijn dat een kind een bouw in één jaar doorloopt.

Het zorgteam (hoofdstuk 7) buigt zich per kind over een uiteindelijke verlenging of verkorting. De leerkrachten houden de algehele ontwikkeling van alle kinderen nauwlettend in de gaten. Onze school heeft voor het nemen van beslissingen over verlengen of verkorten gekozen voor het standpunt van de Nederlandse Montessori Vereniging. Dat betekent dat wij ons laten leiden door de sociaal-emotionele ontwikkeling, de cognitieve ontwikkeling en de fysieke ontwikkeling van een kind. Op basis hiervan maakt de leerkracht een keuze, in overleg met het zorgteam en de ouders. De uiteindelijke beslissing is een schoolbeslissing en wordt door het zorgteam genomen.

6.4 Uitstroom naar een andere basisschool

Leerlingen die onze school tussentijds verlaten en naar een andere basisschool gaan, krijgen altijd een onderwijskundig rapport mee (inclusief een uitdraai van de gegevens van het leerlingvolgsysteem, zie hoofdstuk 4.11), zoals dat door de Roosendaalse scholen afgesproken is.

6.5 Uitstroom naar het voortgezet onderwijs

De eindtoets werd voor het eerst afgenomen worden in april 2015. Vanaf 2016 nemen wij de IEP eindtoets af, welke beter past bij onze visie op onderwijs.

Het is een overzichtelijk boekje waarbij er vragen gesteld worden over hun parate kennis en vaardigheden. Daarnaast mogen de kinderen in de boekjes werken (wat het kindvriendelijker maakt) en is het aantrekkelijk vorm gegeven. Er zit een opbouw in moeilijkheidsgraad in, zodat alle kinderen in het begin succeservaring hebben bij het maken van deze toets.

Op Ombs ZieZo hebben we er voor gekozen om bij alle leerlingen in groep 8 de NIO af te nemen. Dit is een intelligentietest welke klassikaal afgenomen wordt. Op grond van de uitslag wordt een schoolkeuze-advies geformuleerd, welke we meenemen in onze advisering. De aansturing van de afname gebeurt door de aan OBO verbonden orthopedagoog. De uitslag van deze test wordt door de leerkracht met ouders besproken. Naast het advies wat uit de NIO-test komt, hanteert de school een plaatsingswijzer. Deze vertaalt de Cito-LVS-scores van de laatste drie schooljaren van het kind in een uitstroomadvies. Alle gegevens die genoemd zijn, worden gebruikt ter onderbouwing van het advies van de leerkracht, die het kind de laatste twee jaar in zijn of haar groep heeft. Zo komt het uiteindelijke schooladvies tot stand.

Om dit zo zorgvuldig mogelijk te doen, wordt dit advies gegeven door een adviesteam dat bestaat uit de midden- en bovenbouwleerkrachten, de directeur en de intern begeleider.

In onze regio is er geen voortgezet Montessorionderwijs, maar in de praktijk verloopt de aansluiting op het reguliere voortgezet onderwijs probleemloos. Om dat in de toekomst ook zo te houden, hebben we regelmatig contact met diverse scholen van het voortgezet onderwijs. Nieuwe leerlingen worden doorgesproken, net zoals de vorderingen van oud-leerlingen.

7 HET PERSONEEL

7.1 Samenstelling van het team

Directie

De directeur heeft de leiding over de school en houdt zich bezig met leiding en sturing geven aan het onderwijs en de organisatie van de school, beleidsontwikkeling, uitvoering van het onderwijsproces en personeelsmanagement.

De school heeft ook een waarnemend directeur. Deze zal de bij afwezigheid van de directeur zijn taken op zich nemen.

Managementteam

Er is een managementteam, dat gevormd wordt door de directie, de intern begeleider, de bouwcoördinator kleuter- en onderbouw en de bouwcoördinator midden- en bovenbouw. Zij buigen zich vooral over beleidsmatige zaken.

Leerkrachten

Er werken achttien leerkrachten, deels parttime, met de kinderen in de groepen.

Iedere leerkracht heeft naast lesgevende ook een aantal andere taken, zoals deelnemen in werkgroepen en commissies. Voor elke taak is één van de teamleden het aanspreekpunt. Met vragen over bepaalde onderwerpen, verwijzen wij u dan ook graag door naar de juiste persoon.

Bouwcoördinatoren

De bouwcoördinator is verantwoordelijk voor het reilen en zeilen binnen de bouw. Hij is het aanspreekpunt voor de directie en anderen en tevens de motor achter de activiteiten binnen de bouw. Hij kan eventueel taken delegeren aan leden van de bouw.

Hij stelt een jaarrooster op voor alle leden van de bouw, de directie en het zorgteam, zodat van tevoren duidelijk is welke onderwerpen tijdens de bouwvergaderingen aan bod zullen komen.

De bouwcoördinator stelt de agenda voor de bouwvergadering op en zit deze voor. Zijn leidende rol bij deze vergaderingen houdt o.a. in dat hij er zorg voor draagt dat ieder lid van de bouw voldoende aan het woord komt. Bovendien controleert hij of gemaakte afspraken worden nagekomen en zorgt ervoor dat de notulen op de juiste manier verspreid worden.

Het behoort ook tot zijn taak de post voor de bouw te ontvangen en te verwerken en ervoor te zorgen dat de leden van de bouw de post lezen.

Zorgteam

Op het gebied van de zorg is een zorgteam samengesteld. Dit zorgteam bestaat uit de intern begeleider, de directeur en leerkrachten van de diverse bouwen, die elk een extra expertise hebben op de verschillende domeinen. Zo zitten er in het zorgteam gedragsspecialisten, een motorisch remedial teacher, een specialist groepsdynamica en een coördinator hoogbegaafdheid en differentiatie.

Specialisten

Binnen het team zijn zeven zogenaamde LB-leerkrachten die zich, elk op hun eigen gebied zowel beleidsmatig als handelend en ondersteunend inzetten. Er zijn twee gedragsspecialisten, er is een specialist bewegingsonderwijs, een specialist groepsdynamica, een intern begeleider, een Montessorispecialist en een specialist beeldende vakken en techniek.

MKVS kernteam

Enkele leerkrachten in samenwerking met de intern begeleider en de directeur vormen het Montessori Kind VolgSysteem (MKVS) kernteam. Het MKVS is een digitaal leerlingvolgsysteem.

Ondersteunend personeel

Ter ondersteuning van het onderwijzend personeel werken op onze school een onderwijsassistente, een administratief medewerker en een conciërge.

7.2 Stagiaires en LIO-ers

Elk jaar bieden wij een aantal stagiaires de gelegenheid kennis te maken met het Montessorionderwijs. Onder begeleiding van een leerkracht doen ze dan ervaring op in het lesgeven. Het is leuk om te zien dat een aantal van hen, na het behalen van het diploma, bij ons of op een andere Montessori-school is gaan werken.

Ook komt u het begrip 'LIO-er' tegen. Dit staat voor 'Leraar In Opleiding'. Een LIO-er gaat (na o.a. een sollicitatiegesprek) zo zelfstandig mogelijk en voor een langere periode een groep 'draaien'. Het bijwonen van vergaderingen en het voeren van gesprekken maken daar ook deel van uit. De eigen leerkracht van de groep blijft uiteraard eindverantwoordelijk.

7.3 Vervanging

We maken we zoveel mogelijk gebruik van vaste invallers voor bijvoorbeeld vervanging tijdens zorgtijd, bij ziekte en bij andersoortige invalmomenten. Stichting Openbaar Basis Onderwijs West-Brabant, waaronder ook ombs ZieZo valt, is aangesloten bij het Centrum Personeelsvoorziening. Zij hebben een groot bestand met enthousiaste invallers. Indien één van onze vaste invallers niet kan komen, doen we beroep op deze groep invallers.

Indien het ons echt niet lukt voor gepaste vervanging te zorgen, worden de leerlingen verdeeld over de andere klassen, zodat het onderwijs gecontinueerd wordt.

7.4 Nascholing

Elke leerkracht heeft in ieder geval de Montessoriopleiding gevolgd (of is er mee bezig). Daarnaast volgen wij nog een scala aan andere cursussen en opleidingen. Deze betreffen vaak speerpunten waar we mee bezig zijn, zoals het leesonderwijs, het rekenonderwijs of zorgbreedte, maar ook bijvoorbeeld bedrijfshulpverlening en computers. Voor sommige onderwerpen gaat zelfs het hele team weer terug in de schoolbanken. Op deze manier verbeteren we onze eigen kwaliteit en daarmee dus ook de kwaliteit van ons onderwijs.

8 DE OUDERS/VERZORGERS

8.1 Het belang van betrokkenheid van de ouders/verzorgers

Onderwijs en opvoeding zijn volgens Maria Montessori onlosmakelijk met elkaar verbonden. Vandaar dat wij vinden dat - vanaf de dag dat uw kind naar school gaat - ouders/verzorgers en leerkrachten gezamenlijk verantwoordelijk zijn voor de opvoeding. Het is belangrijk dat er zowel in de school- als in de thuissituatie zoveel mogelijk overeenkomsten zijn in de visie op het kind.

Ouders/verzorgers en leerkrachten moeten vertrouwen uitstralen en vertrouwen hebben in het eigen kunnen van het kind. Als het kind respect ontvangt voor zijn groeiende zelfstandigheid en zijn ontwikkeling en interesse in de wereld, creëren we voorwaarden waardoor een kind in staat is kennis tot zich te nemen en uit te groeien tot een mondige en creatieve wereldburger.

8.2 Ouderparticipatie

De school draait alleen goed als ouders/verzorgers en team samen hun steentje bijdragen. U zult dan ook altijd ouders/verzorgers zien bij ons op school, omdat zonder uw hulp een wezenlijk deel van ons onderwijs blijft liggen. Neem bijvoorbeeld het leesonderwijs, waar wekelijks een groot aantal ouders/verzorgers een gedeelte van hun tijd in stopt, om elk kind zo goed mogelijk individueel te kunnen begeleiden.

Directie en leerkrachten zorgen ervoor dat uw hulp in de juiste banen geleid wordt en dat de leerlingen geen hinder ondervinden van de ondersteunende activiteiten. Een aantal van die activiteiten zal om die reden dan ook na schooltijd plaatsvinden.

U kunt ons onderwijs op verschillende manieren ondersteunen. Zo kunt u:

- klassenouder worden of zich aanmelden als lid van de medezeggenschapsraad;
- helpen bij bijzondere activiteiten zoals de sportdag, het schoolreisje, het kerstfeest, enz.;
- zich aanmelden als leesouder;
- assisteren in de bibliotheek;
- zich inzetten als overblijfouder, waarvoor u een vrijwilligersbijdrage zult ontvangen;
- zich aanmelden als hulpouder voor hoofdvluiscontrole;
- hand- en spandiensten verrichten, bijvoorbeeld het opknappen en onderhouden van het schoolplein en de tuin.

Dit is slechts een greep uit de vele mogelijkheden om betrokken te raken bij de school.

Om voor alle betrokkenen de zaken duidelijk te houden, hebben we wel de afspraak dat de school geen gebruik meer zal maken van uw hulp vanaf het moment dat uw kinderen van school gaan.

8.2.1 Inspraak (medezeggenschapsraad)

De medezeggenschapsraad

De medezeggenschapsraad (MR) bestaat uit een vertegenwoordiging van vier leerkrachten en vier ouders/verzorgers en heeft als doel bij te dragen aan een zo optimaal mogelijk leef-, leer- en werkklimaat voor leerlingen en leerkrachten. Tevens streeft de MR een open en heldere communicatie met ouders/verzorgers na. De MR zet zich, vanuit een beleidsmatig perspectief, in voor de verbetering van de kwaliteit van het onderwijs.

De bevoegdheden van de MR zijn in twee hoofdgroepen te verdelen, namelijk de zaken waarin de MR instemmingsrecht en de zaken waarbij de MR adviesrecht heeft.

De MR volgt de gang van zaken binnen de school kritisch en bespreekt onderwerpen die het algemeen belang van de totale schoolorganisatie aangaan. Enkele voorbeelden hiervan zijn: de begroting,

het schoolplan, het zorgplan, het vakantierooster, de huisvesting, het formatieplan en de reglementen voor de MR.

De vergaderingen van de MR zijn openbaar. U kunt de vergaderdata vinden op onze site en op de ouderplanning van het lopende schooljaar. Een kwartier voor aanvang van de vergadering is er een zogenaamd inloopkwartier, waarin ouders/verzorgers binnen kunnen lopen met een opmerking of een vraag die eventueel in de vergadering daarna aan de orde komt en beantwoord wordt.

De Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraad

Momenteel vaardigt de MR een ouder en/of personeelslid af voor de Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraad (GMR). In de GMR zijn de basisscholen vertegenwoordigd die onder hetzelfde bestuur vallen, namelijk de Stichting Openbaar Basisonderwijs West-Brabant.

De GMR heeft advies- en/of instemmingsrecht over tal van beleidszaken waarover het bestuur besluiten neemt.

8.2.2 De oudervereniging

Onze school heeft een actieve oudervereniging, die voornamelijk onderwijsondersteunend bezig is. Daaronder valt bijvoorbeeld het organiseren van activiteiten zoals de sportdag en het sinterklaasfeest.

Als ouder/verzorger van één of meer kinderen op onze school bent u automatisch lid van de oudervereniging.

De oudervereniging heeft een dagelijks bestuur, bestaande uit een voorzitter, een vicevoorzitter, een secretaris en een penningmeester. Aangevuld met de klassenouders vormen zij het complete bestuur.

Eén keer per jaar is er een algemene ledenvergadering en zes keer per jaar een vergadering van de klassenouders, waarbij ook de directie van school aanwezig is. Drie keer per jaar is er een vergadering van het dagelijks bestuur met de directie van school.

Het dagelijks bestuur van de oudervereniging geeft sturing aan de klassenouders, waarvan er één of twee per klas zijn. In samenspraak met de leerkracht dragen de klassenouders zorg voor de organisatie van de diverse activiteiten in de groep. De leerkracht dan wel het team is natuurlijk altijd eindverantwoordelijk. De oudervereniging verzet veel werk en heeft dan ook voortdurend behoefte aan actieve ouders/verzorgers. Voor meer informatie over het werk van de oudervereniging kunt u altijd een van de leden of klassenouders aanspreken. Zie verder ook de informatie op onze website.

8.3 Informatievoorziening

Wij vinden het van belang dat u zo goed mogelijk op de hoogte bent van de dagelijkse gang van zaken op school en van het wel en wee van uw zoon of dochter. Vandaar dat wij u op de volgende manieren informeren.

Verslagbesprekingen

Twee maal per jaar houden we verslaggesprekken die vijftien minuten duren over de vorderingen van uw kind. U kunt alle informatie daarover vinden in hoofdstuk 6.3.1.

Jaarplanner

Aan het begin van het schooljaar ontvangen alle ouders/verzorgers een jaarplanner, waarop belangrijke schoolzaken staan aangegeven, zoals bijzondere activiteiten, de vakanties en overige vrije dagen, de studiedagen, de verslagbesprekingen, enz.

Nieuwsbrief

Gedurende het schooljaar verschijnt om de week (m.u.v. van de vakanties) een

digitale oudernieuwsbrief. Hierin staan mededelingen van het team, aangevuld met informatie vanuit de medezeggenschapsraad, de oudervereniging en soms het bestuur.

Safe School

Met ingang van het schooljaar 2016-2017 zal ons digitale communicatiemiddel Safe School overgaan in DigiDuif. We gebruiken DigiDuif voor nagenoeg al haar communicatie. DigiDuif is een online webapplicatie die is gericht op het efficiënt en veilig uitwisselen van informatie tussen school en ouders. DigiDuif maakt gebruik van een beveiligde verbinding (https) waardoor berichten die via DigiDuif worden verstuurd ook altijd veilig bij u aan zullen komen. Ouders krijgen een eigen inlog in DigiDuif, waarmee ze hun profielgegevens kunnen onderhouden. In het profiel geven ouders een e-mailadres op waar alle berichten van DigiDuif heen worden gestuurd. Via DigiDuif zijn de lijnen met ouders korter, worden er nog maar amper brieven mee gegeven en zijn foto's nog sneller voor ouders beschikbaar te stellen.

Informatieavond

Elk jaar verzorgen wij een informatieavond. Tijdens deze avond geven we informatie over de dagelijkse gang van zaken in de verschillende bouwen. Ook kan het zijn dat we een bepaald onderwerp speciaal onder uw aandacht brengen. Denk aan het rekenonderwijs, het taalonderwijs, enz. Voor de ouders/verzorgers van de leerlingen in de bovenbouw die naar het voortgezet onderwijs gaan, houden we een aparte informatieavond. Hierop bespreken we de NIO-test, de verschillende niveaus van het voortgezet onderwijs en de procedure van de overgang.

Cursus

Eén keer per twee jaar organiseren we een Montessoricursus voor ouders en belangstellenden. Deze cursus bestaat uit vier avonden, waarop we ingaan op de Montessori-theorie, het zintuiglijk materiaal, Nederlandse taal en rekenen. Tijdens het schooljaar 2016-2017 zal deze cursus weer plaatsvinden.

Site

Op onze site (www.ombsziezo.nl) vindt u o.a. foto's, actuele informatie en links naar interessante sites.

8.3.1 Gescheiden ouders

Alle ouders hebben recht op informatie over hun kind. Kinderen hebben recht op ouders, die samen een gesprek met de groepsleerkracht voeren over zijn of haar ontwikkeling. Dit geldt ook voor kinderen van ouders die gescheiden zijn.

We gaan er van uit dat ouders elkaar op de hoogte houden. Dit is zelfs een verplichting voor de ouder die belast is met het ouderlijk gezag. Hij of zij moet de andere ouder op de hoogte houden van gewichtige aangelegenheden die het kind betreffen (artikel 1: 377 b Burgerlijk Wetboek).

Gegevens over de schoolloopbaan van het kind moeten dus aan de met het gezag belaste ouder doorgegeven worden. Helaas is dit niet altijd mogelijk. Om er als school voor te zorgen dat beide ouders voorzien worden van informatie over hun kind bestaat de mogelijkheid voor extra informatievoorziening. In een dergelijk geval kan de betreffende ouder het beste aan het begin van het schooljaar, of zo snel mogelijk na een scheidingsuitspraak, contact opnemen met de school om afspraken te maken over de informatieverstrekking. De schriftelijke informatie kan dan toegestuurd worden.

Ook op de website van onze school is natuurlijk veel informatie te vinden (activiteiten, schoolgids, data oudergesprekken e.d.) Daar waar het gaat om rapportgesprekken of gesprekken die voortvloeien uit speciale zorg voor het kind, gaan we er van uit dat er één gesprek plaats vindt met de beide ouders samen: het gaat om het kind. Op deze manier is er een waarborg dat dezelfde informatie op dezelfde manier gegeven wordt. Zo voorkomen we misverstanden. Hiervan kan alleen incidenteel bij zwaarwegende omstandigheden van afgeweken worden om objectiviteit van

informatie te kunnen waarborgen. De gesprekken op school zullen dan gevoerd worden in het bijzijn van een lid van de directie om zo te voorkomen dat de groepsleerkracht in het conflict van de ouders betrokken wordt. Tijdstip van het gesprek is dan ook altijd kort na afloop van de lessen. Informatie die door de school gegeven moet worden betreft belangrijke feiten en omstandigheden die betrekking hebben op het kind of zijn verzorging en opvoeding. Het gaat dan om informatie over schoolvorderingen en eventueel sociaalpedagogische ontwikkelingen op school. Alleen als de vader het kind niet heeft erkend, heeft hij geen enkel recht op wat voor informatie dan ook (wel staat dan de weg van artikel 8 EVRM open). Een verzoek om informatie kan ook geweigerd worden. Bijvoorbeeld als de rechter dit heeft gezegd. En ook als de informatie in het belang van het kind ook niet aan de ouder die met het gezag is belast, gegeven zou worden. Daar waar de school gegevens over het kind door moet geven aan derden, bijvoorbeeld het aanvragen van nader onderzoek in het belang van de schoolloopbaan van het kind, wordt aan beide ouders toestemming gevraagd. De verzorgende ouder wordt belast met het verkrijgen van toestemming van de nietverzorgende ouder voor de bemoeienis van een derde. Mocht wederzijdse toestemming uitblijven, dan stuurt de school beide ouders een brief. Ouders zijn zelf verantwoordelijk voor het doorgeven van wijzigingen aan school, als er bijvoorbeeld sprake is van wijzigingen betreffende gezag, omgangsregeling, informatieverstrekking of adresgegevens. Zij moeten de school hiervan dus uit zichzelf op de hoogte stellen. Verlofaanvragen kunnen worden gedaan door de ouder bij wie het kind in huis woont. Ouders bij wie het kind niet in huis woont, kunnen alleen een verlof-aanvraag indienen met schriftelijke toestemming van de andere ouder. In geval van co ouder-schap houdt dit in dat de ouders alleen verlof kunnen aanvragen voor de dagen dat het kind bij de betreffende ouder in huis woont. Voor de andere dagen kan alleen verlof aangevraagd worden met schriftelijke toestemming van de andere ouder. Ouders die geen ouderlijk gezag hebben kunnen geen verlof aanvragen. NB.: Elders in deze schoolgids vindt u de namen van de contactpersoon van de school, als ook van de vertrouwenspersonen van de Stichting, waar u terecht kunt in geval u een klacht heeft over de informatieverstrekking door de school.

8.4 Klachtenregeling

Het schoolbestuur heeft een klachtenregeling, conform de geldende landelijke richtlijnen. Soms zijn ouders en school het niet met elkaar eens. Dit kan gaan over de begeleiding van leerlingen, de beoordeling van leerlingen, de organisatie op school, de toepassing van maatregelen, seksuele intimidatie, discriminerend gedrag, pesten of agressie en geweld.

Er is een wettelijke aangifteplicht voor het bestuur, en voor het personeel geldt een meldplicht bij een zedenmisdrijf of een 'hands-on-delict', gepleegd door een medewerker van de school of een ander persoon binnen de school.

Het uitgangspunt bij de behandeling van een klacht is dat zowel klager als verweerder serieus genomen worden en dat getracht wordt tot een voor beide partijen aanvaardbare oplossing te komen. Hoor en wederhoor, vertrouwelijkheid en correcte informatievoorziening zijn hierbij van essentieel belang.

Op school is een klachtenprocedure aanwezig. Een klacht dient binnen de in deze klachtenprocedure gestelde periode te worden ingediend. Indien gewenst kunt u deze procedure bij school opvragen. De klachtenregeling is bedoeld voor (ex-)leerlingen, zijn of haar ouder/verzorger/voogd, leden van het personeel, leden van de (algemene) directie of het bevoegd gezag, vrijwilligers die werkzaamheden verrichten voor de school, alsmede personen die anderszins deel uitmaken van de school.

Hieronder schetsen we de meeste gebruikelijke gang van zaken bij een conflict.

De leerkracht

Meestal betreft de klacht uw kind of een situatie binnen de groep. De klacht bespreekt u dan met de betreffende leerkracht en hopelijk worden de problemen naar tevredenheid opgelost.

De directeur

Mocht het gesprek met de leerkracht niet tot een oplossing leiden dan kunt u met de directeur gaan praten. De directeur past hoor en wederhoor toe en stelt de ouders van de uitslag van het gesprek op de hoogte.

Indien beide partijen niet tot overeenstemming komen, kan de directeur verwijzen naar de Stichting Onderwijsgeschillen. Het reglement van de landelijke klachtencommissie kunt u vinden op de website: www.onderwijsgeschillen.nl. Eveneens kan de directeur verwijzen naar de Commissie Gelijke Behandeling (CGB). Voor nadere informatie zie de website: www.cgb.nl

Indien de klager een klacht indient bij een van beide of bij beide commissies, dient de klacht eerst ontvankelijk verklaard te worden. Daarna worden klager en verweerder gehoord. Tot slot spreekt de commissie een oordeel uit over de gegrondheid van de klacht en brengt zij, indien nodig, advies uit. Het bevoegd gezag dient aan te geven op welke wijze het advies uitgevoerd wordt.

De directeur bestuurder (bevoegd gezag)

Het kan zijn dat u gebruik maakt van de mogelijkheid een klacht te deponeren bij de directeur bestuurder, die optreedt namens het bevoegd gezag. Wederom zullen klager en verweerder gehoord worden en zal de algemene directie trachten tot een oplossing te komen. Indien gewenst kan men zich rechtstreeks tot het bevoegd gezag richten.

Soms heeft een van de hierboven genoemde personen er behoefte aan in vertrouwen met iemand te spreken. Hiervoor zijn zowel interne contactpersonen als een externe contactpersoon aangesteld. Een klacht kunt u (schriftelijk) indienen bij een van de contactpersonen binnen onze school: Martine van der Ruit (leerkracht ombudsman ZieZo) of Peter Blijerveld (ouder ombudsman ZieZo).

Een contactpersoon neemt kennis van de klacht en gaat in eerste instantie na of de klager getracht heeft de problemen op te lossen met de aangeklaagde of de directeur. Voor die klachten waarbij de betrokken partijen niet tot een bevredigende oplossing zijn gekomen, verwijst de contactpersoon uiteindelijk de klager naar de vertrouwenspersoon of de landelijke klachtencommissie.

Vertrouwenspersoon

Het bevoegd gezag van de stichting Openbaar Basisonderwijs West-Brabant beschikt over een onafhankelijke vertrouwenspersoon: dhr. Johan van Gils.

De vertrouwenspersoon gaat na of door bemiddeling een oplossing kan worden bereikt. Hij begeleidt de klager desgewenst bij de verdere procedure, verleent bijstand bij het doen van aangifte bij politie of justitie, verwijst naar andere instanties gespecialiseerd in opvang en nazorg, of verwijst naar de stichting onderwijsgeschillen.

9 PRAKTISCHE ZAKEN

9.1 Schooltijden

kleuter- en onderbouw

maandag, dinsdag en donderdag: van 08.45-12.00 uur
van 12.45-15.00 uur
woensdag en vrijdag: van 08.45-12.15 uur

midden- en bovenbouw

maandag, dinsdag en donderdag: van 08.45-12.45 uur
van 13.30-15.00 uur
woensdag: van 08.45-12.15 uur
vrijdag: van 08.45-12.15 uur
van 13.00-15.00 uur

De deuren van de school gaan 's ochtends om 08.30 uur open.
Om 8.40 uur gaat de bel, zodat iedere groep op tijd kan beginnen.

9.2 Vakanties en vrije dagen

Zomervakantie 2016	25 juli 2016 t/m 2 september 2016
Eerste schooldag 2016	5 september 2016
Herfstvakantie	24 oktober 2016 t/m 28 oktober 2016
Kerstvakantie	26 december 2016 t/m 6 januari 2017
Carnavalsvakantie	27 februari 2017 t/m 3 maart 2017
2e Paasdag	17 april 2017
Meivakantie	24 april 2017 t/m 5 mei 2017
Koningsdag	27 april 2017 (valt in mei vakantie)
Bevrijdingsdag	5 mei 2017 (valt in meivakantie)
Hemelvaart	25 mei 2017 en 26 mei 2017
Pinksteren	5 juni 2017
Zomervakantie 2017	17 juli 2017 t/m 25 augustus 2017
Eerste schooldag 2017	28 augustus 2017

Volgend schooljaar heeft ZieZo 3 studiedagen en 1 studiemiddag.

Op de studiedagen zijn alle kinderen vrij.

Dit zijn:

Vrijdagmiddag 23 september

Dinsdag 6 december

Vrijdag 16 juni

Maandag 19 juni

De middenbouw en de bovenbouw hebben op drie vrijdagmiddagen vrij:

Vrijdagmiddag 23 december

Vrijdagmiddag 24 februari

Vrijdagmiddag 14 juli

Let op!

De onderbouw heeft op 12 mei een hele dag school, dus tot 15.00 uur. Dit is in verband met de sportdag.

9.3 Overblijven

Op onze school blijft in principe iedereen over. Dit bevordert de sociale interactie en geeft een gevoel van samenzijn. De kinderen eten bij de eigen leerkracht in de klas. Dit gebeurt een kwartier voor het buiten spelen. Tijdens de lunch besteden we o.a. aandacht aan gezond eetgedrag en lezen we bijvoorbeeld voor.

De kinderen van de kleuter- en de onderbouw spelen buiten van 12.15 – 12.45 uur. De kinderen van de midden- en bovenbouw doen dat van 13.00 – 13.30 uur. Bij slecht weer spelen de kinderen in de klassen.

Het buiten spelen staat onder toezicht van overblijfouders. Alle overblijfouders zijn in het bezit van het certificaat 'verantwoord overblijven', of gaan dit behalen. Afspraken over het overblijven zijn vastgelegd in het 'werkplan overblijven'. Daarin staat o.a. dat het team regelmatig contact heeft met de overblijfouders (via de directie) om de gang van zaken tijdens het overblijven te bespreken.

Wij hebben als school ervoor gekozen de verantwoordelijkheid voor het overblijven op ons te nemen en wij willen net als u dat het allemaal perfect verloopt. Dat hieraan voor u kosten verbonden zijn, is onvermijdelijk. Deze kosten, die niet door de reguliere vergoeding gedekt worden, willen we zo laag mogelijk houden. Vandaar dat we de ouders op jaarbasis een vrijwillige bijdrage van € 45,- vragen, welke voldaan mag worden op rekeningnummer NL83 RABO 0155 2597 68 ten name van omb's ZieZo te Roosendaal. Hiervoor kan uw kind een heel jaar overblijven. Uit deze bijdrage ontvangen de overblijfouders een vrijwilligersvergoeding. Daarnaast wordt de pedagogisch medewerker die het overblijven begeleidt bekostigd en worden hier nieuwe overblijfmateriaal van betaald. De factuur voor het overblijven ontvangt u aan het begin van het schooljaar.

9.4 Ziekte

Ziekte van uw kind kunt u voor schooltijd, tussen 8.15 uur en 8.45 uur, telefonisch doorgeven. Ons telefoonnummer is: (0165) 54 11 50.

Besmettelijke ziekten van uw kind of andere gezinsleden dient u bij de directie te melden! Bijzonderheden van uw kind, bijvoorbeeld overgevoeligheid voor bepaalde stoffen, kunt u bespreken met de leerkracht of de schoolleiding.

Bij ziekte of ongevallen tijdens schooltijd willen we u graag kunnen bereiken. Voor ons is het daarom nuttig naast uw vaste nummer, ook een eventueel nummer van het werk, van de mobiele telefoon of anderszins te hebben. Mochten deze nummers nog niet in het bezit van de school zijn, wilt u dan zorgen dat dit zo spoedig mogelijk gebeurt?

9.5 Onnodig schoolverzuim

Onnodig schoolverzuim proberen wij te voorkomen door te werken aan een zo goed mogelijk pedagogisch klimaat. Wanneer kinderen, ouders en leerkrachten zich op school veilig en prettig voelen, zullen er minder redenen zijn voor onnodig schoolverzuim.

Iedere leerkracht houdt een absentielijst bij. Vanaf 8.50 uur nemen we de absenties op waarvan we geen bericht hebben ontvangen. Indien een kind afwezig is zonder bericht, bellen we rond 9.00 uur naar huis.

Bij twijfel over de juistheid van een ziekmelding of bij het niet melden van afwezigheid nemen we contact op met de leerplichtambtenaar. De te volgen procedure is dan dat de leerplichtambtenaar contact opneemt met het betreffende gezin. Bij ongeoorloofd verzuim worden de verantwoordelij-

ken op gesprek geroepen om over de afwezigheid verantwoording af te leggen. Uiteindelijk kan zelfs rechtsvervolgning plaatsvinden. De school wordt in deze gevallen steeds geïnformeerd.

9.6 Extra vrije dagen

Elk kind vanaf vijf jaar is leerplichtig. Kinderen van vijf jaar mogen onder schooltijd vijf uur per week thuisblijven, eventueel verlengd met nog vijf uur. Dit is om overbelasting te voorkomen. Dit moet echter in goed overleg geregeld worden met de directie. Het is dus niet de bedoeling dat die kinderen zo maar een dagje verzuimen.

Indien u extra vrije dagen voor uw kind(eren) wilt aanvragen, dient u dit schriftelijk te doen. Het formulier is bij de directie te verkrijgen.

De wet op de Leerplicht ligt bij de directeur ter inzage. Hierin zijn de voorwaarden voor verlof buiten de schoolvakanties vastgelegd. Uw verzoek dient, indien mogelijk, tenminste 8 weken van tevoren te worden ingediend.

9.7 Schorsing en verwijdering

De school schorst of verwijderd in principe geen leerlingen, tenzij:

- de aanwezigheid van de leerling te veel risico oplevert voor anderen;
- de leerling inbreuk maakt op het recht van medeleerlingen op een ongestoord en veilig onderwijsklimaat;
- het voor de school onmogelijk is om het noodzakelijke onderwijs te bieden;
- er sprake is van een onherstelbaar verstoorde relatie tussen ouders en school.

Verwijdering zonder voorafgaande inschrijving bij een andere onderwijsinstelling vindt niet plaats, tenzij aantoonbaar gedurende acht weken zonder succes naar een dergelijke onderwijsinstelling is gezocht en er sprake is van een situatie zoals hierboven beschreven.

Voor het volledige reglement aangaande schorsing en verwijdering kunt u zich wenden tot de directeur.

10 OVERIGE ZAKEN

10.1 Informatief

Aansprakelijkheid en verzekering

De directie van ombs ZieZo stelt zich niet aansprakelijk voor op school zoekgeraakte en/of beschadigde eigendommen van leerlingen. Geld en waardevolle voorwerpen (mobiele telefoon, computerspelletjes, e.d.) horen niet op school. Moedwillig door leerlingen veroorzaakte schade wordt verhaald op de ouders.

Mocht er een ongelukje plaatsvinden met schade of letsel als gevolg, dient u contact op te nemen met de directie. De school heeft een ongevallenverzekering afgesloten. De directie zal u doorverwijzen naar de contactpersoon en deze zal de zaak verder met u afwikkelen.

Gedrag- en kledingcode

Openbaar onderwijs is algemeen toegankelijk onderwijs. Daarnaast biedt onze Stichting Openbaar Basisonderwijs West-Brabant aan haar werknemers en leerlingen ontplooiingskansen en een schoolwerkklimaat dat gebaseerd is op respect en waardering.

Gedrag en kleding van leerlingen, medewerkers, stagiaires en andere aanwezigen tijdens de school- en werktijden dienen te passen binnen de waarden en normen van het Openbaar Basisonderwijs West-Brabant.

We vinden het van essentieel belang dat Nederlands de voertaal is binnen de school en op het plein. Kleding die een belemmering is voor de onderlinge communicatie, wanordelijkheden veroorzaakt, het onmogelijk maakt de identiteit van de aanwezige personen vast te stellen en de veiligheid of hygiëne van betrokkene in gevaar brengt, is in het schoolgebouw niet toegestaan. Kleding, inclusief sieraden en accessoires, die de grenzen van het fatsoen raken, aanstootgevend of niet representatief zijn, zijn eveneens verboden.

Mobiele telefoons

Steeds meer kinderen zijn in het bezit van een mobiele telefoon. Omdat we als Montessorischool ook een regiofunctie vervullen en sommige leerlingen daardoor langer moeten reizen, begrijpen we dat ouders het een geruststellende gedachte vinden als hun kind een mobiele telefoon bij zich heeft. Met deze apparaten is veel meer mogelijk dan alleen maar telefoneren of berichtjes verzenden. Helemaal wordt er van die mogelijkheden ook misbruik gemaakt. De beschikbaarheid van het internet heeft het gevaar in zich dat eventuele misdragingen binnen de kortste keren in de openbaarheid komen. Natuurlijk bespreken we deze risico's binnen onze school, maar helemaal tegengaan is lastig. Vandaar dat we hier een duidelijk standpunt over willen innemen.

Als kinderen op school komen, dienen zij hun mobiele telefoon uit te zetten. De communicatie loopt, indien nodig, via school. Ook is het niet de bedoeling dat kinderen hun telefoon steeds bij zich hebben en laten zien; wij kunnen, van een afstand, niet zien of het toestel uit- of aanstaat. Indien we constateren dat een kind zijn mobiele telefoon aan heeft staan, of zichtbaar in school of op het plein toont, nemen we het toestel in en krijgt het kind dit aan het eind van de dag terug. De ouders krijgen hierover bericht en wij verzoeken u dan ook vriendelijk uw kind te vertellen wat de afspraken hierover op school zijn. Als een kind bovenstaande regels vaker overtreedt, nemen we de mobiele telefoon voor langere tijd in.

Foto's van activiteiten

Op onze site komen ook enkele foto's te staan van de diverse schoolactiviteiten. Mocht u er bezwaar tegen hebben dat foto's van uw kind op onze site te bekijken zijn, laat het ons even weten. Op Safe School worden de foto's van alle activiteiten geplaatst.

Bibliotheek

Alle leerlingen kunnen van maandag t/m vrijdag 's ochtends tot half elf gebruik maken van de professioneel ingerichte en werkende schoolbibliotheek. De kleutergroepen komen op een vaste dag, de

leerlingen van de andere groepen kunnen individueel boeken lenen. Naast de gewone lees- en prentenboeken zijn er in de bibliotheek informatieve boeken voor het voorbereiden van werkstukken en spreekbeurten. De boeken zijn uitsluitend bestemd voor gebruik binnen de school en mogen dus niet mee naar huis worden genomen.

Fotograaf

Elk jaar komt de fotograaf op school. Hij maakt dan portretfoto's van uw kind en een foto van de groep. Tevens maakt hij foto's van broertjes en zusjes samen. Het maken van de foto's leidt tot geen enkele verplichting. U ontvangt een inlogcode voor de website van de fotografe en kunt zo zelf de foto's bekijken en indien gewenst bij bestellen.

Gymnastiek

Voor gymnastiek zijn nodig: sportbroek, T-shirt of gypak, en gymschoenen (zonder zwarte zolen). De onder-, midden- en bovenbouwgroepen gymmen in diverse gymzalen buiten ons schoolgebouw. Op de jaarplanner kunt u zien welke groep waar gymt.

De groepen van de kleuterbouw gymmen op school, in onze eigen gymzaal. De kleuters hebben alleen gymschoenen nodig.

Hoofdluis

Iedereen kan hoofdluis oplopen, niemand hoeft zich daarvoor te schamen. Wanneer u hoofdluis bij uw kind ontdekt, verzoeken wij u dit zo snel mogelijk door te geven aan de leerkracht van uw kind. Na elke vakantieperiode worden alle leerlingen gecontroleerd op hoofdluis en/of neten. Mochten we hoofdluis constateren, dan volgt een week later altijd een controle.

De ouders van kinderen waarbij op school hoofdluis wordt geconstateerd, verzoeken we de kinderen op te halen om ze te thuis behandelen. Bij hardnekkige gevallen volgt er overleg met de GGD.

Huiswerk

Het kan voorkomen dat uw kind topografie e.d. mee naar huis neemt om thuis te oefenen, maar regelmatig huiswerk zal alleen in overleg met de ouders gegeven worden.

Inhoud broodtrommel/pauzehapje

Het team is groot voorstander van fruit in de kleine pauze en een gezonde vulling van de broodtrommel in de grote pauze. Chips en snoep zijn niet bedoeld als belangrijkste bestanddeel van de maaltijd. We verzoeken u dan ook dit niet mee te geven.

Schoolmelk

Via de conciërge is er de mogelijkheid om schoolmelk aan te vragen voor in de pauzes. De eerste twee dagen na elke vakantie is er geen schoolmelk, omdat er dan nog niet geleverd kan worden.

Parkeren

We verzoeken u vriendelijk doch zeer dringend gebruik te maken van de grote parkeerplaats tegenover het fitnesscentrum. Doe dit voor de veiligheid van uw en andermans kinderen! Het is niet toegestaan de straat 't Zand in te rijden.

Schoolgezondheidsteam (de GGD)

Onze school werkt samen met de afdeling Jeugd en Gezin van de GGD West-Brabant. Zij onderzoekt alle kinderen op 5-6 jarige leeftijd en op 10-11 jarige leeftijd. Zij adviseert ouders, verzorgers, kinderen en scholen bij het gezond opgroeien van kinderen.

Jeugd en Gezin werkt preventief, dat wil zeggen: uit voorzorg. Alle kinderen worden op verschillende leeftijden gezien om mogelijke problemen in het opgroeien op het spoor te komen. Daarnaast helpt Jeugd en Gezin bij het bewandelen van de juiste weg als er problemen zijn gesignaleerd.

Vanaf 2010 roept de GGD voor de standaardonderzoeken per geboortjaar in plaats van per groep op. De standaardonderzoeken vinden, als dat mogelijk is, plaats op school. Voor het onderzoek krijgt u een uitnodiging. Hierin wordt uitgelegd hoe het onderzoek in zijn werk gaat. U krijgt ook een vragenlijst over de ontwikkeling en gezondheid van uw kind. Deze lijst moet ingevuld worden en aan de GGD per post teruggestuurd, of aan uw kind worden meegegeven naar het onderzoek. De leerkracht krijgt zelf ook een lijst waarop hij invult bij welke kinderen hij extra aandacht gewenst vindt. Nieuw is dat de doktersassistente ook voor kinderen van 10-11 jaar een screening uitvoert. Ze doet geen uitgebreid onderzoek, maar kijkt of er aanleiding is om nader onderzoek door de jeugdarts of jeugdverpleegkundige te laten verrichten. Ze bekijkt daarvoor de vragenlijst en meet de lengte en het gewicht. Bij kinderen van 5-6 jaar worden standaard de ogen getest. Als daar aanleiding toe is, gebeurt dat ook bij de kinderen van 10-11 jaar. Op deze manier krijgt de doktersassistente een goede indruk van de ontwikkeling en gezondheid van uw kind. Gezien de aard van de screening is uw aanwezigheid bij het onderzoek niet nodig. Als u dat wilt, kunt u er natuurlijk wel bij zijn. U kunt dat aangeven bij het afsprakenbureau (tel. 076-5282486). Na het onderzoek krijgt u per post een brief met de resultaten van het onderzoek thuisgestuurd. Op deze manier wordt u geïnformeerd over de resultaten van het onderzoek. Eventueel volgt later een uitnodiging voor een spreekuur van de jeugdverpleegkundige of de jeugdarts. Ook als uw kind buiten de onderzoeksgroep valt, kunt u met uw vragen terecht op het spreekuur bij de jeugdarts of de jeugdverpleegkundige. U kunt bellen voor een afspraak naar 076-5282486. Soms is het eerstvolgende spreekuur bij de GGD, soms op een nabij gelegen locatie van het Centrum voor Jeugd en Gezin.

Verjaardag

U weet zelf nog wel hoe belangrijk het is om op je verjaardag te mogen trakteren. Dat gunnen we onze kinderen ook. Wilt u wel proberen uw kind zo gezond mogelijk te laten trakteren en aan eventuele dieetkinderen te denken? En maakt u het zich niet te moeilijk. U doet de leerkrachten een plezier door hun dezelfde traktatie als de kinderen te geven.

Schoolkrant

Drie keer per jaar komt de schoolkrant uit. Eén leerkracht stelt de schoolkrant samen gebaseerd op informatie die uit alle bouwen komen. Elke groep levert één keer per jaar informatie aan die in de schoolkrant geplaatst wordt.

10.2 Veiligheidsbeleid

Veiligheid binnen en buiten school is een belangrijk onderdeel van de dagelijkse gang van zaken. Naast een prettig en veilig leerklimaat gaat het natuurlijk ook om fysieke veiligheid. Om te allen tijde deze veiligheid zo goed mogelijk te garanderen, maakt de preventiemedewerker van school elke vier jaar een 'risico-inventarisatie'. Mede aan de hand van deze checklist, worden (in overleg met de MR en het team) al die problemen aangepakt die een veiligheidsrisico kunnen opleveren. Daarnaast is nagenoeg het gehele team geschoold in BHV en enkelen ook in EHBO, zodat in geval van kleine en grotere ongelukken adequaat kan worden opgetreden.

Onderwerpen die een rol spelen als het om veiligheid gaat, zijn bijvoorbeeld het ontruimingsplan en onze speeltoestellen, maar ook het vervoer van kinderen van en naar een plek voor een buitenschoolse activiteit.

Voor meer informatie over dit onderwerp of het ontruimingsplan kunt u terecht bij de directie.

Verkeerseducatie

Extra aandacht geven we aan de verkeersveiligheid. In december 2013 hebben we het Brabants Verkeersveiligheidlabel behaald. Een werkgroep van ouders en teamleden stelt per schooljaar een activi-

teitenplan op en organiseert enkele projecten die naast onze verkeerslessen lopen. Zo besteden we aandacht aan de routes naar en rondom school, de verlichting, het halen en brengen van kinderen, verschillende verkeerssituaties, enz.

10.3 ouderbijdrage

In het begin van het schooljaar krijgen alle ouders een brief met bijgesloten de rekening voor de vrijwillige ouderbijdrage.

In dit bedrag zijn alle kosten inbegrepen, met uitzondering van de schoolreis, het kamp en de werkweek. Voor de kosten van het overblijven krijgt u een aparte rekening (zie hoofdstuk 9.3).

Hoe de ouderbijdrage is vastgesteld, is in de rekening terug te vinden. Voor ouders die de ouderbijdrage niet of slechts gedeeltelijk kunnen betalen, bestaat de mogelijkheid hierover in gesprek te gaan met de directie. Er zal dan naar een passende oplossing gezocht worden.

De oudervereniging gaat in het begin van het schooljaar diverse financiële verplichtingen aan, waarbij we uitgaan van het aantal op dat moment aanwezige leerlingen.

Indien u akkoord gaat met de vrijwillige ouderbijdrage stemt u ook in met de volgende regeling: bij vertrek van de school in de loop van het schooljaar voor 1 januari wordt 50% van de ouderbijdrage geretourneerd; bij vertrek na 1 januari wordt er niets teruggestort.

Indien een leerling instroomt na 1 oktober en voor 1 januari dan wordt er 75 % van de ouderbijdrage in rekening gebracht. Bij instroom tussen 1 januari en 1 mei is dat nog 50% van de ouderbijdrage, daarna 25%.

Voor het bedrag van de werkweek en het kamp geldt dat er 50% geretourneerd wordt indien uw kind uiteindelijk toch niet meegaat. Bij vertrek tijdens de werkweek of het schoolkamp volgt geen teruggave.

Deze bedragen worden in de eerste algemene ouderraadsvergadering van het schooljaar vastgesteld en via Safe School naar alle ouders gecommuniceerd. Op de website zullen we deze bedragen ook vermelden. Het bedrag is over te maken op rekeningnummer NL96INGB0002528828 t.n.v. Oudervereniging OMBS Ziezo

10.4 Sponsoring

Sponsoring is iets waar scholen in Nederland steeds meer mee te maken krijgen. Sponsoring houdt in dat de school van een bedrijf of instelling iets krijgt en dat daar een tegenprestatie tegenover staat (zo niet, dan praten we over een schenking).

Leerlingen van een basisschool zijn een interessante doelgroep voor sponsors, maar vormen ook een beïnvloedbare en kwetsbare groep. Daarom hebben wij als school afgesproken onze leerlingen te beschermen tegen ongewenste invloeden van sponsors. Dat wil zeggen dat wij elk aanbod van een sponsor eerst goed afwegen, prestatie en tegenprestatie op papier vastleggen en dan pas beslissen. In ieder geval mogen het onderwijs en de school nooit afhankelijk worden van een sponsor of van sponsorgelden.

De oudergeleding van de MR heeft instemmingsrecht als het om de tegenprestaties gaat.

10.5 Kober kindercentra en ZieZo

Onderstaande tekst is van Kober

Zoekt u kinderopvang?

Basisschool ZieZo werkt nauw samen met Kober Kindercentra. In/naast de school bieden we goede, professionele kinderopvang voor kinderen van 0-13 jaar. U kunt kiezen uit:

Meer dan 15.000 kinderen maken al gebruik van de opvangmogelijkheden van Kober kinderopvang. Ook jouw kind is van harte welkom, je kunt kiezen uit:

- **Buitenschoolse opvang (4-13 jaar):** opvang voor en/of na schooltijd en in de vakanties. De buitenschoolse opvang (bso) biedt groepsgerichte opvang aan maximaal dertig kinderen. De bso is gevestigd in de school en heeft een vrijetijdskarakter. Na een schooldag zijn de kinderen vrij om zelf hun vrije tijd in te delen en mogen ze zelf bepalen wat ze willen doen. Allerlei spelmateriaal, afgestemd op de verschillende leeftijdsgroepen, is aanwezig zodat alle kinderen zich prima kunnen vermaken. Bij het organiseren van activiteiten houdt Kober zoveel mogelijk rekening met de individuele wensen van het kind. Doordat er op deze bso wordt gewerkt volgens de visie van Maria Montessori, biedt het een gedegen aansluiting bij het basisonderwijs.
- **Kinderdagverblijf (0-4 jaar):** Kinderdagverblijf (0-4 jaar): bij kinderdagverblijf ZieZo beiden de pedagogisch medewerkers kinderen van 0-4 jaar een liefdevolle, uitdagende omgeving. Het welbevinden en de ontwikkeling van de kinderen staat hierbij centraal. Het is bovenal een plek waar een kind het leuk en gezellig heeft. Op het kinderdagverblijf wordt gewerkt volgens de methode Uk en Puk, waarbij er desgewenst op verzoek ook accenten van Maria Montessori en de Piramidemethode kunnen worden aangebracht. Door deze werkwijze is er na het kinderdagverblijf een gedegen aansluiting op de Montessori basisschool ZieZo.
- **Peuteropvang (2-4 jaar):** Op de peuteropvang went jouw kind niet alleen aan een nieuwe omgeving, maar leert het ook omgaan met andere peuters. Spelenderwijs bereiden wij de peuters voor op de basisschool, zodat de overgang makkelijker wordt.
- **Opvang door gastouders (0-13 jaar):** Voor kleinschalige en flexibele opvang ben je van harte welkom bij een van onze zorgvuldige geselecteerde gastouders.

Kosten

In veel gevallen krijg je een bijdrage in de kosten via de kinderopvangtoeslag van de Belastingdienst. De hoogte hiervan hangt af van je inkomen en gezinssituatie. We rekenen het graag voor je uit. Heb je niet het hele jaar opvang nodig? Dat kan ook, we hebben namelijk 40, 47 en 52 weken pakketten. Alleen vakantie opvang behoort ook tot de mogelijkheden.

Meer informatie?

T: (076) 504 56 05

E: serviceteam@kober.nl

I: www.kober.nl

10.6 Peutergroep ZieZo

Onze school beschikt over een Montessori peutergroep. Deze peutergroep ZieZo is onderdeel van Stichting Peuterspeelzalen Roosendaal (SPR).

Deze Montessori-peutergroep streeft een directe relatie met de Montessori basisschool na. De basisschool dient de peuter ter inspiratie en andersom. Het concept waarin oudsten en jongsten van en met elkaar leren, geldt ook hier. Het zien van oudere kinderen, het bezoeken van andere groepen met oudere kinderen, het samen voorbereiden en beleven van speciale dagen (bijvoorbeeld na het afsluiten van een project, een feest, de Montessoridag en dergelijke) geven de peuter en de ouder zicht op de toekomst in de basisschool.

Ook de Montessorimaterialen voor de leeftijd vanaf 2,5 jaar (met name het zintuiglijk materiaal) zijn aanwezig. De inrichting van de ruimte is zoveel mogelijk identiek aan die van de kleuterlokalen. Materialen en middelen zijn in beide omgevingen geplaatst op kindhoogte en zo gerangschikt dat ontwikkelingslijnen zichtbaar zijn. Tafels en vloerkleedjes voor individueel- en groepswork zullen er hetzelfde uit zien. Ook de peutergroep werkt volgens de visie van Maria Montessori.

Voor informatie over peutergroep ZieZo kunt u bellen met clusterleider Sonja Vissers. Zij is voor ouders bereikbaar via de mail cluster2@spr-roosendaal.nl en telefonisch op dinsdag van 8.00-13.00 uur via telefoonnummer 0165-559134.

U kunt ook informatie vinden op de website van de SPR, www.spr-roosendaal.nl

Op maandagochtend, dinsdagochtend, en donderdagochtend kunt u ook contact opnemen met de leidsters van de peutergroep ZieZo, telefoonnummer 0165-541150.

Annet Bogers staat u graag te woord.

10.7 Lijst met documenten die op school ter inzage liggen.

Hieronder vindt u een lijst met documenten waar we in deze gids naar verwijzen of die van direct belang kunnen zijn voor u en de school. U kunt deze documenten inzien bij de directeur.

- protocol leesproblemen en dyslexie
- protocol behandeling of begeleiding op alle gebieden onder schooltijd
- fotoprotocol
- gedrags- en kledingcode
- hoofdluisprocedure
- ICT-protocol (incl. internetprotocol)
- protocol medisch handelen
- klachtenregeling
- regeling BSO
- werkplan overblijven
- pestprotocol
- schoolplan 2015-2019
- jaarplan per schooljaar
- protocol schorsing en verwijdering
- opbouw van de zorgstructuur

11 Namen, belangrijke adressen, telefoonnummers en websites

Directeur

Dion van Zitteren

Waarnemend directeur

Arnout Visschedijk

Leerkrachten

kleuterbouw

José van den Bemd

Esther van Geel

Birgit Honing

Tinne Machielse

Brigit van Nassau

onderbouw

Ans Frantzen

Wendy van Ginneken

Evy Goevaerts

Lucia Rozendal

Jet Verbogt

middenbouw

Monique Deelen

Leonie Geers

Edwin Schilperoort

Anja Verbogt

bovenbouw

Martine van der Ruit

Michelle Valk

Arnout Visschedijk

Agnes de Vugt

Interne begeleiding

Jolanda van Ginderen

Onderwijsassistente

Silke van der Burg

Vakleerkracht muziek

Ronald van Meer

Administratieve kracht

Aline de Boeije

Conciërge

Gerwin Rommens

Managementteam

Dion van Zitteren (directeur)

Jolanda van Ginderen (ib-er)

Jet Verbogt (coördinator kleuter- en onderbouw)
Martine van der Ruit (coördinator midden- en bovenbouw)

Zorgteam

José van den Bemd
Jolanda van Ginderen (ib-er)
Martine van der Ruit
Edwin Schilperoort
Jet Verbogt
Dion van Zitteren (directeur)

Automatisering/ICT Wisecom ICT

Medezeggenschapsraad

namens de ouders/verzorgers

Peggy Brocatus
Cas Christiani
Jan Provily (voorzitter MR)
Vacature

namens het team

José van den Bemd
Brigit van Nassau
Lucia Rozendal
Arnout Visschedijk (secretaris MR)

E: mr@ombsziezo.nl

Oudervereniging (dagelijks bestuur)

Marleen Koning (voorzitter)
Cristl Maas (vice-voorzitter)
Claudia Ars (secretaris)
Nicole Kerstens (penningmeester)

E : ov@ombsziezo.nl

Schoolbegeleider

Mirjam Buster, orthopedagoge van de stichting OBO Roosendaal
T: 0165-548260
E: mbuster@obo-wbr.nl

Interne contactpersonen

Martine van der Ruit (leerkracht)
Peter Blijerveld (ouder)

Externe vertrouwenspersoon

Dhr. Johan van Gils
Schotenstraat 19
4844 EE Terheijden
T: 076-5933894 / 06-57988095
E: j_v_gils@ziggo.nl

Jeugdprofessional:
Nink Hendriks

Interieurverzorging
schoonmaakbedrijf Stoffels Bleijenberg

Seksuele intimidatie
De functie vertrouwenspersoon op het gebied van seksuele intimidatie wordt op de scholen binnen ons bestuur ingevuld door medewerkers van de Gewestelijke GezondheidsDienst (GGD).
T: 076-5282241

Meldpunt vertrouwensinspecteurs
T: 0900-1113111 (tijdens kantooruren en tegen lokaal tarief)

Landelijke Klachtencommissie voor het openbaar onderwijs
Postbus 30435
2500 GK Den Haag
T: 070-3738324 of 070-3738325

Stichting KOMM
Postbus 2086
4800 CB Breda
T: 076-5245500

GGD Roosendaal
T: 0165-586444

GGD Bergen op Zoom
T: 0164-287444

Centrum voor Jeugd en Gezin Roosendaal
T: 088-254 46 36
E: info@cjgroosendaal.nl
I: www.cjgroosendaal.nl

Algemene vragen en/of advies
T: 0800-5010
I: www.50tien.nl

NMV (Nederlandse Montessori Vereniging)
Postbus 302
1170 AH Badhoevedorp
T: 020-6580154

Inspectie van het onderwijs
T: 0800-8051
E: info@wisp.nl
I: www.onderwijsinspectie.nl

Kober Buitenschoolse opvang ZieZo
T: 076 – 5045601
E: serviceteam1@kober.nl

Kober Kinderdagverblijf ZieZo
T: 076 – 5045601
E: serviceteam1@kober.nl

SPR peutergroep ZieZo
T: 0165-587080
I: www.spr-roosendaal.nl

Stichting Openbaar Basis Onderwijs West-Brabant
Vijfhuizenberg 157, 4708 LG Roosendaal.
T: 0165-548260
Contacten met het bestuur van OBO West-Brabant verlopen via de directeur-bestuurder dhr.
A.J.P. Goossens MME.
I: www.obo-wbr.nl

Openbare Montessorischool Ziezo
't Zand 2
4707 VX Roosendaal
T: 0165-541150
I: www.ombsziezo.nl
E: ziezo@ombsziezo.nl
...@ombsziezo.nl (op de plaats van de puntjes kunt u de voornaam van de betreffende
leerkracht invullen)